



WBA

Hofstraat 2b, 4611TJ Bergen op Zoom

Aan de raad van de gemeente

contactpersoon:	M. Korving	datum:	29 maart 2023
onderwerp:	Concept jaarstukken 2022, bestuursrapportage 2023 en concept begroting 2024	bijlage:	Concept jaarstukken 2022, bestuursrapportage 2023 en concept begroting 2024

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de conceptbegroting 2024 met de meerjarenraming 2025 – 2027 van de gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief (WBA). Het algemeen bestuur van het WBA zal de begroting definitief vaststellen op 10 juli 2023. Uw zienswijze kunt u voor die datum toesturen.

Een belangrijke wijziging in de begroting is de kostenverdeelsleutel. Er is vanuit de deelnemers aan het WBA gevraagd om een voorstel te doen voor een nieuwe kostenverdeling. Dit project is in 2022 uitgevoerd door een commissie van 10 personen uit diverse gemeenten. 7 December is door het algemeen bestuur het besluit genomen om de kosten te verdelen op de meters overgebrachte overheidsarchieven met een jaarlijkse vaststelling ervan. Deze verdeelsleutel zal over vijf jaar wederom geëvalueerd worden.

Tevens ontvangt u hierbij, ter kennisname, de concept jaarstukken over 2022. Graag hadden wij u hierbij ook de accountantrapportage en -verklaring meegestuurd, maar dit is planningstechnisch niet haalbaar. Zodra de stukken beschikbaar zijn sturen we deze na.

In de bijlage vindt u tevens de bestuursrapportage 2023. Om onvoorziene kostenstijgingen in 2023 op te vangen, veroorzaakt door met name de hoge inflatie en de recente uitkomsten van de CAO onderhandelingen, bieden we deze bestuursrapportage als begrotingswijziging aan. Hiervoor kunt u een zienswijze indienen. Deze ontvangen wij graag voor de definitieve vaststelling door ons AB op 10 juli a.s.

De conceptversies van alle bijlagen zijn vastgesteld in de DB vergadering van 27 maart 2023.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

M.H.M Korving

Directeur West-Brabants Archief

Begroting 2024

met meerjarenraming 2025-2027

1 maart 2023

Inhoudsopgave

1. Financiële uitgangspunten

2. Beleidsbegroting

3. Vaststellingsbesluit

4. Begroting 2024 en meerjarenraming

5. Toelichting begroting

6. Verdeelsleutel bijdragen gemeenten

7. Paragrafen

8. Bijlagen



Voorwoord

Het voorliggende document betreft de begroting 2024 (met indicatieve cijfers voor 2025–2027) voor de Gemeenschappelijke Regeling West-Brabants Archief (WBA). Deze begroting is opgesteld om inzicht te geven in de lasten en baten van het WBA voor 2024. Met trots presenteren we de begroting.

In deze begroting zijn alle organisatiekosten, de loonkosten en bedrijfsvoeringkosten opgenomen, evenals de kapitaallasten van de investeringen en de aanwending van reserves. Vanaf 2023 werken we met een beleidsvisie met vier opgaven. De voorliggende begroting is opgebouwd vanuit deze vier opgaven. Er staan in 2024 een aantal mooie uitdagingen te wachten.

Jaarlijks voeren we het toezicht uit op de nog niet overgebrachte archieven en rapporteren hierover vanuit de horizontale verantwoording. De ingezette koers op het gebied van het toezicht scherpen we verder aan in samenwerking met de gemeenten.

De begroting is ingericht aan de hand van de regelgeving in het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV). Ook de kosten voor de afzonderlijke taakvelden zijn inzichtelijk gemaakt.

West-Brabants Archief

Het Dagelijks Bestuur



1. Financiële uitgangspunten

De financiële uitgangspunten voor de Begroting 2024 en de Meerjarenraming 2025 – 2027 zijn eind 2022 in de vorm van richtlijnen aangeleverd door de gemeenteraden, daarna door het dagelijks bestuur vastgesteld en gedeeld met de deelnemers in de Kaderbrief 2024.

1.1 Algemene uitgangspunten

Het WBA hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten bij het opstellen van de begrotingsdocumenten:

- De begroting 2024 sluit aan op de gewijzigde begroting 2023. Daarin zijn de effecten van de extreme inflatie voor zover mogelijk al verwerkt en dit werkt door in deze begroting;
- De begroting 2024, inclusief de meerjarenraming 2025 – 2027, is structureel financieel sluitend;
- De indexcijfers uit de septembercirculaire 2022 zijn verwerkt in de begroting en de meerjarenraming;
- In de begroting 2024 is nieuw beleid opgenomen als uitwerking van de in 2022 door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsvisie en de daarbij horende projectenplanning;
- De begroting 2024 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

1.2 Indexering

Voor de indexering wordt gebruik gemaakt van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen 2022, die zijn gepubliceerd in de september circulaire 2022.

De volgende indexen zijn toegepast:

- Prijs bruto binnenlands product 2,5%
- Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers 3,9%

1.3 Investerings

Het WBA kent een zeer beperkt aantal investeringen. Deze hebben betrekking enerzijds op bouwvoorzieningen en anderzijds op IT.

1.4 Weerstandsvermogen en reserves

In de Begroting 2024 is een geactualiseerd inzicht in het risicoprofiel en het weerstandsvermogen opgenomen. We geven in de begroting inzicht in het doel en verloop van de reserves en voorzieningen. In 2024 wordt de algemene reserve conform het bestuursbesluit van 7 december 2022 overgeheveld naar een bestemmingsreserve voor de innovatie van het Collectie Beheer Systeem. Die bestemmingsreserve wordt in 2026 benut.



Om risico's te dekken is in de begroting 2024 wederom een post "Onvoorzien" opgenomen, dat is bovendien voorgeschreven in het BBV. De hoogte ervan is vastgesteld door het algemeen bestuur op circa 2% van de jaaromzet, oftewel € 60.000. Met het opheffen van de algemene reserve voldoet het WBA aan de "Nota Verbonden Partijen", waarin is vastgelegd dat de aangesloten gemeenten risicodragend zijn.

1.5 Besluit Begroting en verantwoording (BBV)

De Begroting 2024 is opgesteld op basis van het BBV. Tevens is een aantal verplichte indicatoren ingevoerd.

1.6 Mogelijke besparingen

Het WBA gaat onderzoek doen naar de mogelijkheid om de digitale opslag anders in te richten. Momenteel wordt de digitale informatie opgeslagen in het collectiebeheersysteem (CBS). De opslagkosten in het e-depot zijn aanzienlijk lager. We onderzoeken of het mogelijk is om de metadata en het beheer van de informatie te behouden in het CBS en de daadwerkelijke documenten op te slaan in het e-depot.

De meerjarige verplichtingen van het WBA zijn dusdanig dat er nagenoeg geen opties zijn om te besparen. De weinige financiële speelruimte die er is, is nodig om een eigentijdse en innovatieve organisatie te blijven.



2. Beleidsbegroting

2.1 (Beleids-) ontwikkelingen

In dit hoofdstuk schetsen we de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen voor het WBA. In de begroting 2024 zijn de beleidsmatige ontwikkelingen vertaald in financiële consequenties voor het WBA en zijn deelnemers. Thema's als nieuwe wetgeving, E-depot en digitale dienstverlening vereisen inzet en samenwerking tussen de deelnemers en het WBA in 2024 en de daaropvolgende jaren.

Gemeenten maken in rap tempo de omslag naar een digitale informatievoorziening. De eerste volledig digitaal geboren archieven zijn al overgedragen. Het is immers een wettelijke plicht om geselecteerde informatie, dus ook de digitale, voor het nageslacht te bewaren en belangrijker nog, blijvend te kunnen raadplegen. Een intensieve relatie met de deelnemende gemeenten is van groot belang om ook de digitale toekomst in een E-depot te kunnen borgen. Die relatie is het WBA ook aangegaan met vijf verbonden partijen in de regio.

Kort gezegd zijn de doelstellingen van de samenwerking:

- 1 Een bijdrage leveren aan een efficiënte en effectieve borging van de digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst.
- 2 Goede kwaliteit van beleidsontwikkeling en de uitvoering van kerntaken die voortvloeien uit de Archiefwet en lokale regelingen.
- 3 Geringe kwetsbaarheid van de uitvoering van kritische taken op het gebied van archiefbeheer en wettelijk toezicht op de nog niet overgebrachte archiefbescheiden.
- 4 Goede kwaliteit van innovatieve en eigentijdse dienstverlening aan de interne en externe klanten binnen de financiële ruimte die geboden is.

2.1.1 Dienstverlening

De focus van het WBA ligt op de digitale dienstverlening. Dat betekent niet dat er geen actieve fysieke dienstverlening meer mogelijk is. Alleen op afspraak is de studiezaal geopend. Is het mogelijk om de klant digitaal van dienst te zijn dan heeft dat de voorkeur. Hierdoor heeft het WBA de transitie doorgemaakt om



verzoeken vanuit het Koetshuis te scannen en digitaal aan te bieden aan de klant. Daarvoor hebben we sinds 2023 een eigen scanstraat in gebruik. We zorgen ervoor dat onze informatie zo goed mogelijk vindbaar is via ons webportaal. Het webportaal is de ingang voor onze klanten. Dit portaal ontwikkelen we continue door om de klant digitaal en geautomatiseerd te ondersteunen. Dit vraagt een structurele investering. Op het webportaal ontwikkelen we gebruikerstools die bijdragen aan een beter gebruik van onze collecties. Bijvoorbeeld instructievideo's of animaties. Hierdoor zal de archiefwijsheid van de klanten vergroten.

Maar we willen ook de historische informatie van andere erfgoedinstellingen in de regio bij onze dienstverlening betrekken. Het doel om een regionaal informatiecentrum te zijn vraagt om te blijven investeren in technologische toepassingen en om te innoveren. Een belangrijke ontwikkeling waarin we tijd en kennis investeren is Linked Open Data (LOD). Bij linked open data wordt data op zo'n manier aangeboden dat er veel makkelijker en automatisch verbinding gelegd kan worden met andere data. Hierdoor wordt de data rijker en nuttiger voor de gebruiker. Linked open data doe je niet alleen, binnen het erfgoedveld zijn vele organisaties hiermee bezig.

Een groter project voor het WBA is het implementeren van een nieuw collectiebeheersysteem. Het huidige systeem wordt niet meer doorontwikkeld en kent steeds meer gebreken. Een goed functionerend collectiebeheersysteem is van fundamenteel belang voor het WBA. Het ondersteunt onze meest kritische beheersprocessen en zorgt voor continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening.

2.1.2 Basis op orde

We bewaren en beheren fysieke en digitale informatie die op orde moet zijn. Zowel voor onszelf als voor onze partners hanteren we daarbij professionele standaarden en voldoen aan wet- en regelgeving.

Ook het WBA moet voldoen aan de Archiefwet en goed zorgen voor haar eigen archivering. Dit zorgt ervoor dat we een zaakstelsel nodig hebben om onze archieven goed te kunnen registreren. Elke gemeente of verbonden partij werkt met een dergelijk systeem. Deze investering nemen we op in de meerjarenbegroting. Dit advies komt al enige tijd naar voren uit de inspectie die vanuit het horizontale toezicht plaatsvindt.

Toezicht op het informatiebeheer bij de deelnemers en verbonden partijen is een belangrijke taak die het WBA heeft. In een snel veranderende digitale wereld moet het WBA hier op in spelen. In 2023 is de toezichttaak gemoderniseerd. De capaciteit die het WBA beschikbaar heeft voor dit toezicht is beperkt. Eind 2023 evalueren we de wijzigingen in het toezicht en dat geeft inzichten voor de vervolgstappen.

In 2024 gaan we voorbereidingen treffen zodat de nieuwe Archiefwet (waarschijnlijk vanaf medio 2025) geïmplementeerd kan worden. Zoals in de vorige begroting aangegeven geeft de Archiefwet een algemeen kader voor het informatiebeheer van overheidsorganen met als hoofddoel dat belangrijke overheidsinformatie behouden, vindbaar en toegankelijk blijft voor huidige en toekomstige generaties. In de gemoderniseerde Archiefwet worden wijzigingen doorgevoerd zoals het terugbrengen van de overbrengingstermijn van 20 naar 10 jaar. Dit houdt in dat de deelnemers de archiefstukken die ouder zijn dan 10 jaar moeten overbrengen naar het WBA. Deze verandering zorgt ervoor dat de deelnemers nog meer aandacht moeten schenken aan het op orde krijgen van



deze informatie! Dit heeft ook consequenties voor de lange-termijn-begroting van het WBA. Informatie zal 10 jaar eerder aangeboden worden aan het E-depot wat betekent dat de opslagkosten sneller zullen stijgen.

Het is onmogelijk om te verwachten dat gemeenten de versnelde overbrenging van de een op de andere dag kunnen bereiken. Daarom staat de wet een uitlooptermijn toe van tien jaar. Zo hebben onze deelnemers vanaf het moment dat de wet ingaat formeel gezien nog tien jaar tijd om de te bewaren archieven klaar te maken voor overbrenging. Het WBA zal hierin ondersteunen en meedenken.

Zodra archieven naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht, geldt niet meer het openbaarheidsregime van de Woo maar van de Archiefwet. Dit betekent dat archiefbescheiden na overbrenging in principe openbaar zijn, mits de zorgdrager bij de overbrenging beperkingen aan die openbaarheid heeft gesteld. De openbaarheid volgens de AW geeft de burger het recht tot kosteloze raadpleging en ander gebruik van archiefbescheiden.

Vanuit de rechtsvoorgangers van het WBA zijn er nog achterstanden in de toegankelijkheid van de archieven. Enkele grotere archieven krijgen sinds de start van het WBA op dit punt consequent en intensief aandacht, maar er is ook een substantieel aantal kleine die onvoldoende ontsloten zijn en daardoor niet goed te gebruiken. Naast het wegwerken van de in kaart gebrachte werkvoorraad, gaat de komende jaren veel werk zitten in het controleren en up-to-date brengen van in het verleden gemaakte toegangen, in het verwerken van aanvullingen (zodat er geen nieuwe achterstanden ontstaan) en in het converteren van analoge toegangen naar digitale versies. Er worden landelijk geen mensen meer opgeleid voor deze taak. Daar tegenover staat dat de medewerkers die met deze taak belast zijn binnen het WBA binnen afzienbare tijd met pensioen gaan. Hier ligt nog een flinke uitdaging.

2.1.3 Erfgoed

We maken de geschiedenis van West-Brabant toegankelijk en zichtbaar. We verbinden erfgoedspelers in de regio en faciliteren het lokale netwerk. Ten tijde van het schrijven van deze begroting is er gewerkt aan een erfgoedplan. Erfgoed is een breed begrip. In het plan is er aandacht voor deze specificatie. Daarnaast zal het WBA net als bij de evaluatie en de beleidsvisie actief met het netwerk samenwerken om tot een gedegen erfgoedplan te komen. Erfgoed is belangrijk voor een besef van ons verleden en het geeft ook betekenis aan de samenleving van nu en onze toekomst. Iedereen draagt immers erfgoed mee en geeft er mede vorm aan.

2.1.4 Organisatie

Het WBA kent de mogelijkheden van de digitale samenleving. We spelen in op de ontwikkelingen en innovaties die een meerwaarde blijken. We blijven daarbij een aantrekkelijke werkgever en zijn een moderne organisatie. Daarbij werken we met een hoop vrijwilligers waar we erg blij mee zijn.

Een belangrijk project is het herstructureren van de organisatie om de opgaves optimaal te organiseren in het dagelijks werk. Hierdoor streeft het WBA vanuit een taakgerichte organisatie te ontwikkelen naar een opgavegerichte organisatie. Dat maakt het WBA flexibel en kunnen we beter inspelen op de ontwikkelingen die op ons afkomen.

In 2022 heeft het project nieuwe kostenverdeelsleutel plaatsgevonden. In het projectteam hebben specialisten van deelnemers plaatsgenomen, waaronder een bestuurder, regiefunctionarissen en financieel adviseurs. Diverse opties zijn de revue gepasseerd en uitgewerkt. Na toetsing aan de meegegeven kaders



door het algemeen bestuur is gekozen voor een kostenverdeelsleutel per meter overgebracht archief welke jaarlijks geïndiceerd wordt. Deze kostenverdeelsleutel is vastgesteld voor de aankomende 5 jaar. In deze begroting 2024 is daarom sprake van (sterk) gemuteerde deelnemersbijdragen t.o.v. eerdere jaren.

2.2 Taakveldindeling

Bij besluit van 5 maart 2016 is er een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de comptabele wetgeving voor gemeenten en provincies (BBV). Eén van deze wijzigingen betreft de invoering van zogenaamde uniforme taakvelden. De begroting moet aan de hand van deze landelijk uniforme taakvelden worden opgesteld zodat de begrotingen en realisatiecijfers beter vergelijkbaar zijn voor de informatiebehoefte van derden, zoals het Rijk, de toezichthouders, de EU en het CBS. De overheden blijven vrij in hun programma-indeling, maar zijn wel verplicht deze informatie per taakveld op te nemen in de bijlagen van de begroting en jaarstukken. Voor verbonden partijen is daarbij specifiek aangegeven, middels de gelijknamige notitie van de commissie BBV, dat ook zij deze bijlage moeten opnemen zodat de gemeente de uitgaven m.b.t. de verbonden partijen op hun beurt ook op het juiste taakveld kunnen verantwoorden.

De uitgaven en inkomsten van het WBA betreffen slechts twee taakvelden. Namelijk het algemene taakveld 0.4 Overhead en het taakveld 5.4. Musea. Overige taakvelden hebben geen relevantie voor het werkveld van het WBA (historische archieven). Het taakveld Overhead is feitelijk voor iedere organisatie van toepassing dus ook voor het WBA. Taakveld 5.4 geldt voor het archiefbeheer, dus ook van het WBA, in zijn volledige omvang. De uitzonderingstoevoeging bij dit taakveld maakt al duidelijk dat taakveld 5.5 Cultureel erfgoed niet van toepassing is voor het WBA. Taakveld 5.5 is nadrukkelijk bedoeld voor het cultureel erfgoed in de publieke ruimte en dus specifiek voor driedimensionale objecten met cultuur-historische waarde (monumenten, industrieel erfgoed, e.d.) en voor bijvoorbeeld het opstellen en bijhouden van een historische waardenkaart. Aan zowel de batenkant van het WBA als de lastenkant van de gemeenten wordt de bijdrage van de gemeenten geheel verantwoord op taakveld 5.4.

Voor de indeling en terminologie is de Notitie Overhead van de Commissie BBV gebruikt. Die notitie is zuiverder en dus vollediger gevolgd, hetgeen vooral wijziging ten gevolge had van de overheadkosten voor financiën en HRM. Voor 2024 is de verdeling als volgt:

Kostenverdeling per taakveld	Gewijzigde begroting 2023	Begroting 2024
Taakveld 0.4: Bedrijfsvoering	686.524	704.240
Taakveld 5.4: Musea	2.526.878	2.548.634
Totaal kosten WBA	3.213.402	3.252.874
Percentage bedrijfsvoering van totale kosten WBA	21%	22%



2.3 Investerings

De afschrijvingstermijn voor de laptops bedraagt 3 jaar, deze zullen dus in 2025 worden vervangen en de kapitaallasten komen dan voor 2026 e.v. Verdere investeringen met gevolgen voor de staat van activa zijn pas in 2028 niet beeld.

Meerjaren Investerings Programma 2024-2027

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Toelichting	Noodzaak?
Laptops	0	26.000	0	0	nieuwe investering in 2025	ja
Overige IT voorzieningen	0	0	0	0	nieuwe investering in 2028	
Boekscanner	0	0	0	0	nieuwe investering in 2028	
Totalen	0	26.000	0	0		

Bijdragen van de deelnemers

De bijdragen van de deelnemers zijn ten opzichte van de begroting 2023 op basis van een gewijzigde verdeelsleutel berekend. Zie hiervoor hoofdstuk 6 van deze begroting.

	2023 na wijziging	2024	2025	2026	2027
Deelnemers	bijdragen	bijdragen	bijdragen	bijdragen	bijdragen
Bergen op Zoom	1.029.965	725.083	747.104	780.157	799.896
Etten-Leur	151.784	225.582	232.433	242.716	248.857
Halderberge	292.727	291.306	300.153	313.432	321.362
Moerdijk	313.055	420.208	432.970	452.125	463.565
Roosendaal	650.504	686.918	707.779	739.093	757.792
Rucphen	121.970	134.415	138.497	144.625	148.284
Steenbergen	164.794	236.183	243.356	254.122	260.552
Woensdrecht	120.614	206.925	213.209	222.642	228.275
Zundert	119.259	164.944	169.954	177.473	181.963
Totaal	2.964.674	3.091.564	3.185.455	3.326.384	3.410.545



In de meerjarenraming 2025–2027 zijn indexmatige verhogingen toegepast. Hierom hadden de deelnemers gevraagd en het bestuur heeft dit verzoek op 7 december 2022 gehonoreerd. De meerjarenraming maakt gebruik van de indexcijfers uit de septembercirculaire, mits er geen bijzondere kostenmutatie van toepassing is. Vanzelfsprekend zijn ook de deelnemersbijdragen aangepast aan de meerjarenraming.

De bevoorschotting van de gemeentelijke bijdragen vindt per kwartaal plaats

1 januari 2024	40% van het gemeentelijk aandeel
1 april 2024	20% van het gemeentelijk aandeel
1 juli 2024	20% van het gemeentelijk aandeel
1 oktober 2024	20% van het gemeentelijk aandeel

2.5 Kerngegevens

Het WBA is per 1 juli 2016 ingesteld. Aan de gemeenschappelijke regeling nemen negen gemeenten deel. Het werkgebied heeft in totaal ca. 350.000 inwoners.

In de loop van 2023, uiterlijk begin 2024, zal de Gemeenschappelijke Regeling worden aangepast aan de gewijzigde WGR.

Het bestuur bestaat uit een voorzitter, een dagelijks en een algemeen bestuur. De directeur van het WBA is bestuurssecretaris.

3. Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 10 juli 2023,

De voorzitter,

De secretaris,

A.J. Moerkerke

M.H.M. Korving



4. Begroting 2024 met meerjarenraming 2025-2027

De lasten en baten voor het WBA worden in onderstaande tabel gepresenteerd. De toelichting per onderdeel is in het volgende hoofdstuk opgenomen.

De meerjarenbegroting geeft de ontwikkelingen op programmaniveau weer. Voor de jaren na 2024 is rekening gehouden met een indexmatige verhoging van lasten en baten, conform bestuursbesluit van 7 december 2022.

Programma Archiefbeheer	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023 na wijziging	2024	2025	2026	2027
LASTEN					
Personele lasten	2.110.486	2.190.212	2.172.301	2.190.804	2.266.889
Huisvestingslasten	645.793	675.172	700.258	693.184	734.878
Overige exploitatielasten	374.248	383.141	392.255	401.359	410.105
Storting in voorziening	5.245	5.245	5.245	5.245	5.245
Onvoorzien	0	60.000	60.000	60.000	60.000
Kosten projecten Beleidsvisie	160.000	25.000	25.000	197.000	58.000
Totaal lasten	3.295.772	3.338.770	3.355.059	3.547.592	3.535.117
BATEN					
Variabele baten	226.098	233.652	147.161	94.872	97.035
Deelnemersbijdrage	2.964.674	3.091.564	3.185.479	3.326.905	3.410.616
Onttrekking reserve innovatie website	105.000	0	0	0	0
Onttrekken reserve innovatie CBS	0	0	0	125.095	0
Onttrekking voorziening	0	13.554	22.419	720	27.466
Subtotaal Baten	3.295.772	3.338.770	3.355.059	3.547.592	3.535.117



5. Toelichting begroting

Algemeen

Het WBA werkt met één programma, namelijk Archiefbeheer. Daarmee zijn onze wettelijke taken volledig gedekt. Binnen dat programma onderscheiden we drie hoofd kostenplaatsen, te weten personeelskosten, huisvestingskosten en exploitatiekosten. Daarnaast is er in de begroting vanaf 2024 weer een post Onvoorzien opgenomen (verplicht volgens het BBV) en een post voor uitgaven/investeringen in projecten ter uitvoering van de in 2022 vastgestelde Beleidsvisie. Die worden hieronder kort toegelicht.

Personeelskosten

	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023 na wijziging	2024	2025	2026	2027
Omschrijving lasten					
salarissen en sociale lasten	1.924.084	1.999.123	1.976.444	1.990.620	2.062.282
opleidingskosten	16.471	16.883	17.305	17.686	18.075
overige personeelskosten	44.931	46.081	47.224	48.281	49.361
inhuur van derden	125.000	128.125	131.328	134.217	137.170
Totaal lasten	2.110.486	2.190.212	2.172.301	2.190.804	2.266.888

In 2024 werken er 23 personen bij het WBA. Daarmee is de formatie volledig bezet qua kosten. Na het vertrek van medewerkers in een uitloopschaal, ontstaat weer enige ruimte in de personeelsbegroting. Vanaf 2025 dalen de loonkosten vanwege pensionering van een medewerker die gedetacheerd is geweest. Mutatis mutandis vervalt vanaf dat moment ook de detachingsvergoeding. Loonsomsturing blijft uitgangspunt van beleid.

Voor een aantal specifieke bedrijfsvoeringsfuncties maakt het WBA gebruik van ingehuurde externen. De lasten daarvoor vallen ook onder de kostenplaats Personeel.

Vanaf het begrotingsjaar 2022 zijn de inkomsten uit detachering in deze gespecificeerde tabel opgenomen. Dit is enkel gedaan ter verduidelijking; In de begroting bestaan de personeelskosten enkel uit de lasten en vinden we de inkomsten uit de detachering terug bij de variabele baten.



Huisvestingskosten

	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjarenraming		
			2025	2026	2027
Huurkosten	463.526	475.114	486.992	497.706	508.655
Energiekosten	128.119	131.322	134.605	137.566	140.593
Onderhoudskosten	36.195	50.654	60.446	39.584	67.185
Overige kosten	17.953	18.082	18.215	18.328	18.446
Totaal	645.793	675.172	700.258	693.184	734.879

Het WBA maakt gebruik van drie panden:

Het pand aan de **Beukenlaan in Oudenbosch** wordt vanaf 2021 gehuurd van de nieuwe eigenaar. De huurkosten zijn inclusief service- en energiekosten en kosten voor regulier onderhoud die voor de huurder komen. Voor het vervangend onderhoud is nog steeds een voorziening beschikbaar, die in 2020 is afgeschaald. Vanaf 2021 wordt daarin elk jaar een bedrag van € 5.245 gestort.

Het **Koetshuis in het Markiezenhof** wordt van de gemeente Bergen op Zoom gehuurd voor de huisvesting van de medewerkers en de dienstverlening aan het publiek. De kosten betreffen de huur, OZB, verzekering, energie en onderhoud. Daarnaast worden de kapitaallasten van de verbouwing in 2015-2016 in rekening gebracht bij het WBA; deze maken echter onderdeel uit van de huursom en worden hier dus niet specifiek weergegeven.

De benodigde depotcapaciteit van ruim 10 kilometer aan het **Wilhelminaveld in Bergen op Zoom** wordt gehuurd van de gemeente Bergen op Zoom. De volledige exploitatie is door het WBA vanaf 2017 overgenomen van de gemeente Bergen op Zoom. Deze exploitatiekosten worden vervolgens voor 3/8 deel doorberekend aan de gemeente, die het depot aan het Wilhelminaveld voor dat deel ook daadwerkelijk voor opslag van museale objecten gebruikt. De kosten betreffen de huur, OZB, energie en onderhoud.

Exploitatiekosten

Zoals elke organisatie kent het WBA kosten die te maken hebben met de taakuitoefening oftewel het primaire proces. Het primaire proces van het WBA bestaat uit de wettelijke archieftaken ontsluiten, beschikbaar stellen en toezicht houden. Hierop is de kostenplaats Exploitatiekosten van toepassing. De opgaven Basis op orde, Dienstverlening en Erfgoed worden uit dit budget gefinancierd.

Het beschikbare budget exploitatiekosten bedraagt in 2024 € 383.141 en wordt vrijwel geheel besteed aan contractuele verplichtingen en geormerkte doelen. In het budget vormt de hosting van de website en de opslagkosten van de gedigitaliseerde historische documenten van het WBA de hoogste kostenpost. Het gaat dan om een jaarlijks bedrag van meer dan € 100.000. Vooral de opslag is de laatste jaren flink toegenomen en daarmee ook de kosten. Deels betrof het de scanresultaten van eigen WBA-projecten, maar voor het grootste deel gaat het om de opslag van door gemeenten gedigitaliseerde bouwdoSSIERS. De



bouwdossiers zijn voor zowel gemeenten als burgers en bedrijven toegankelijk middels de Bouw Dossier Applicatie (BDA). In 2023 vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheid om de opslagkosten van de digitale bestanden te reduceren, al dan niet door een migratie naar de opslagruimte van het E-depot.

Het WBA heeft in de periode tot 2020 fors geïnvesteerd in scanning teneinde veel geraadpleegde historische bronnen in digitale vorm voor raadpleging beschikbaar te stellen. Vanaf 2020 bewandelt het WBA een andere koers: voortaan leveren we digitalisering op verzoek oftewel Scanning on Demand (SoD). Dit is een service door archiefdiensten die overal gratis wordt aangeboden. Burgers kunnen verzoeken indienen die door het WBA worden beoordeeld en de digitale resultaten worden vervolgens kosteloos digitaal beschikbaar gesteld voor iedereen op de website. Op deze wijze wordt concreet vormgegeven aan het principe van aanbod- naar vraaggericht werken. De eerste drie jaren van SoD waren zeer succesvol. Zodanig dat er is besloten tot twee vervolgstappen: ten eerste gaan we ook verzoeken om uitlening van dossiers door onze overheden niet langer fysiek maar digitaal beantwoorden. Daar hebben de overheden expliciet om gevraagd. Dat is dan meteen de 'trigger' voor een tweede stap, namelijk het scannen in eigen beheer. De externe scanning is te tijdrovend, gemeenten verlangen eerder digitale documenten op verzoek. Om aan die snellere vraag te kunnen voldoen, is het inrichten en exploiteren van een eigen scanstraat een werkbaar en reëel alternatief. Bovendien kunnen we daardoor de kosten beter beheersen en is er, ondanks de toegenomen vraag naar SoD voorlopig geen extra budget nodig. In de loop van 2023 wordt de scanstraat gestart. De resultaten van SoD leveren een substantiële bijdrage aan de verbetering van de digitale dienstverlening en de digitale toegankelijkheid en zorgt ervoor dat de fysieke uitleningen stevig dalen. De kosten die voorheen werden gemaakt bij een extern scanbedrijf verhouden zich prima tot de kosten voor de eigen scanstraat (beide voor ongeveer € 45.000), zodat er geen financieel nadeel is van deze nieuwe service. SoD levert een substantiële bijdrage aan de digitale dienstverlening van het WBA.

Wat hierboven is gemeld over opslag en SoD heeft betrekking op digitale duplicaten van analoge documenten en dossiers. Digitaal gevormde (digital born) informatie moet worden bewaard en beheerd in een E-depot. Dit stelt een breed scala aan eisen aan o.m. de wijze waarop bestanden worden gevormd, ontsloten en aangeboden. In 2020 is het nieuwe E-depot volledig ingericht en medio 2021 is het feitelijk in gebruik genomen. Vanaf dat moment konden de aansluittrajecten voor de deelnemende gemeenten weer 100% worden opgepakt. Daarna worden ook de verbonden partijen betrokken bij het E-depot. De kosten zijn inmiddels steeds beter in zicht en het structurele budget voor het E-depot van circa € 65.000 is vooralsnog voldoende. Forse toename van het volume aan opgenomen digitale informatiebestanden kan en zal de kosten doen toenemen. Omdat dit echter op korte termijn nog niet te verwachten valt, speelde de digitale opslag geen doorslaggevende rol in de heroverweging van de verdeelsleutel van de deelnemersbijdrage in 2022.

Het budget Exploitatiekosten voorziet in de kosten voor de innovatie van de digitale dienstverlening middels de website www.westbrabantsarchief.nl. Daarnaast heeft het WBA investeringsruimte nodig om zijn digitale ambities waar te kunnen maken. Dat is in de begroting voldoende geregeld. Het budget digitale innovatie werd al in 2022 verhoogd van € 15.000 naar € 40.000. In de Beleidsvisie heeft het WBA uitgesproken dat ontwikkelingen (zoals AI) nauwgezet worden gevolgd en zodra relevant ook worden geïmplementeerd.

Tenslotte dient het budget Exploitatiekosten ook nog voor dekking van de kosten voor IT en overige bedrijfsmatige voorzieningen.



Toelichting op de kosten voor projecten beleidsvisie

In 2022 stelde het bestuur van het WBA de beleidsvisie vast. De visie is uitgewerkt in een projectenlijst voor de periode 2023–2027. Een aantal van die projecten kent een kostenplaatje: het gaat dan om (eenmalige) investerings- of aanschafkosten en de jaarlijks terugkerende structurele kosten. In deze begroting 2024 en meerjarenraming 2025–2027 gaat het om:

Kosten projecten	2024	2025	2026	2027
Nieuw Collectie Beheer Systeem			132.000	7.000
Doorontwikkelen webportaal			10.000	10.000
Koppelen externe data aan webportaal			20.000	10.000
Archiefwijsheid vergroten"	5.000	5.000	5.000	5.000
Zaaksysteem voor WBA		10.000	10.000	10.000
Monitor Digitale Informatie	10.000		10.000	
Uitwerking Erfgoedplan	10.000	10.000	10.000	10.000
CRM systeem voor WBA				6.000
TOTAAL	25.000	25.000	197.000	58.000

In 2026 staat een groot project gepland, namelijk de innovatie van het Collectie Beheer Systeem (CBS) van het WBA. Voor dekking van de investeringslasten is een bestemmingsreserve van ruim € 125.000 beschikbaar.

Toelichting op de variabele baten

De baten, behalve de deelnemersbijdragen, zijn geraamd op € 233.652 en bestaan uit twee componenten met een (overwegend)variabel karakter:

De eerste component betreft baten, waarin alle inkomsten voor het WBA worden bijeengebracht en verantwoord, uitgezonderd de inkomsten uit detachering van eigen personeel. Die baten bedragen in 2024 € 90.702.

Het gaat hierbij om:

- leges die het WBA ontvangt voor verleende diensten op basis van de eigen tarievenverordening,
- inkomsten uit verhuur van depotruimte aan derden,
- de vergoeding voor diensten die het WBA levert aan verbonden partijen en
- een vergoeding van kosten voor de exploitatie van het ondergrondse depot aan het Wilhelminaveld.

Voor detachering van WBA medewerkers, de tweede baten component, ontvangt het WBA in 2024 een vergoeding van € 142.950.



6. Verdeelsleutel

Bijdragen deelnemende gemeenten

De verdeelsleutel voor de deelnemersbijdrage vanaf deze begroting is in 2022 door het WBA bestuur vastgesteld. Daaraan ging een grondig vooronderzoek vooraf door een projectgroep, bestaande uit deskundigen vanuit de aangesloten gemeenten en het WBA. Net als de oude (uit 2016) verdeelsleutel vormt de hoeveelheid beheerd analogoog archief nog steeds de basis voor die verdeelsleutel. Werkgroep en bestuur vonden dit in meerderheid een acceptabeler verdeling dan een volgens inwoneraantal. Ook een verdeling naar opgeslagen Gigabytes werd op dat moment niet zinvol en stabiel geacht, omdat er een gering aantal digitale archieven zijn overgebracht en dit ook op korte termijn niet te verwachten is.

In tegenstelling tot de opmeting in 2016 zijn nu alleen de op grond van de Archiefwet overgebrachte overheidsarchieven geteld. Dit sluit beter aan op de (archief)wettelijke taak van het WBA en gemeenten verdelen de kosten alleen voor de door henzelf (en voorgangers) gevormde archiefbestanden. Uiteraard zijn in de telling, die eind november 2022 is uitgevoerd, de toename door overbrengingen sinds 2016 maar ook de afname door digitalisering van seriebestanden d.m.v. vervanging uit de periode 2016-2022 verwerkt in de vastgestelde verdeling. Wat dit concreet betekent per gemeente is in onderstaande tabel terug te vinden. In het bestuur is afgesproken dat elk jaar een actualisatie van het aantal meters plaats vindt, zodat onderstaand overzicht alleen betrekking heeft op de situatie die geldt voor de begroting 2024. Anders gezegd: de telling eind 2023 wordt de input voor de kostenverdeling in de begroting 2025. Enzovoort.

Gemeente	getelde meters 2016	% tot 2024	getelde meters 2022	% vanaf 2024
Bergen op Zoom	3800	34,7412	1710	23,4536
Etten-Leur	560	5,1197	532	7,2967
Halderberge	1080	9,8738	687	9,4226
Moerdijk	1155	10,5595	991	13,5921
Roosendaal	2400	21,9418	1620	22,2191
Rucphen	450	4,114	317	4,3478
Steenbergen	608	5,5586	557	7,6396
Woensdrecht	445	4,0683	488	6,6932
Zundert	440	4,0226	389	5,3353
Totaal	10.938	100	7.291	100



7. Paragrafen

De paragrafen waaraan in de begroting verplicht aandacht moet worden besteed zijn Financiering en Bedrijfsvoering. In de begroting besteden wij ook aandacht aan de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

7.1 Financieringsparagraaf

Liquiditeitsplanning

De exploitatielasten van het West-Brabants Archief worden gedekt door bijdragen van de deelnemers. De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdragen worden elk kwartaal bij de deelnemers in rekening gebracht. Omdat de exploitatielasten merendeels gelijkmatig over het kalenderjaar worden uitgegeven ontstaat gedurende het begrotingsjaar een liquiditeitsoverschot. Er wordt regelmatig naar de schatkistrekening overgeboekt.

Financieringsbehoefte

In 2016 is een lening aangegaan bij de gemeente Bergen op Zoom voor de inrichting van meubilair in het Koetshuis. Investerings vanaf dat jaar, waaronder ook de volledige vernieuwing van de IT-voorzieningen, eind 2022, werden steeds met eigen middelen gedaan. De liquiditeitspositie van het WBA liet dit toe.

Financiële positie

Nagenoeg alle investeringen zijn middels projectfinanciering gefinancierd. Dit betekent ook dat de aflossingen van de geldleningen gelijk zijn aan de afschrijvingen op de activa en dat de rentekosten direct ten laste van de betreffende begrotingsposten worden gebracht (dit is van toepassing bij 'Huisvesting'). De investeringen welke in 2019 zijn gedaan in de renovatie van de archiefstellingen en de vervanging van de hardware in 2022, zijn uit eigen middelen gefinancierd. De kapitaallasten voor deze investeringen bestaan dus uit alleen maar afschrijving, zonder rente!

In paragraaf 7.5 van deze begroting is een (meerjarig) geprognosticeerde begin- en eindbalans opgenomen.

In de Begroting 2024 zitten geen geraamde incidentele lasten of baten. In 2026 is er onttrekking aan de reserve voor de aanschaf van een nieuw Collectie Beheer Systeem (CBS) en wordt de voorziening voor het onderhoud van het pand in Oudenbosch in de periode van de meerjarenraming volledig opgesoupeerd. Op zijn laatst in 2026 zal daarom de jaarlijkse storting in die voorziening moeten zijn aangepast.



7.2 Bedrijfsvoeringparagraaf

Personeel

In 2024 zullen 23 personen in vaste dienst werkzaam zijn. Naast deze formatie krijgt het WBA hulp van enthousiaste vrijwilligers en worden elk jaar twee stagiaires begeleid.

Het ziekteverzuim van het personeel wordt ingeschat op 3,0%.

Ondersteunende diensten op het gebied van P&O worden afgenomen van de gemeente Bergen op Zoom. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Van WVS worden medewerkers ingehuurd voor ondersteunende diensten zoals scanning en transport. In bijzondere gevallen maakt het WBA gebruik van uitzendkrachten. Tenslotte is er ook nog een inhuur van een specialist voor assistentie bij de toezichtwerkzaamheden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het WBA huurt de archiefkelder in het pand Oudenbosch. Het reguliere periodiek onderhoud is verwerkt in de huurprijs. Voor het vervangend onderhoud is een voorziening ingesteld om de kosten ervan te dekken. In 2020 is het meerjarig onderhoudsplan vernieuwd, op basis waarvan die voorziening actueel en toereikend wordt gehouden. Vanwege de verkoop van het pand in 2020 is de onderhoudsvoorziening afgeschaald en aangepast aan de huursituatie. De hoogte van die voorziening is tot stand gekomen na overleg met en op advies van de accountant.

In 2027 is de verwachting dat de voorziening ontoereikend wordt om de onderhoudskosten te dekken. Zoals hiervoor al gezegd, behoeft de storting aanpassing vanaf 2026 op z'n laatst. Daarvoor wordt tijdig een onderbouwd voorstel gedaan op basis van een geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan.

Automatisering

In 2023 komt er een volledig nieuwe website. Doorontwikkeling vindt vanaf 2026 plaats (zie "projecten") De digitale dienstverlening blijft onverkort hoog op de WBA-agenda. De website voldoet aan de geactualiseerde Web richtlijnen overheidswebsites en aan de normen van "Drempels Weg".

In het Koetshuis is een draadloos netwerk aangelegd en zijn alle noodzakelijke IT-faciliteiten beschikbaar. Eind 2022 zijn deze integraal vervangen. Bedrijfszekerheid, beveiliging en ondersteuning van het beheer zijn zodoende weer voor langere tijd afdoende geregeld. Het WBA werkt volledig in de cloud en gebruikt hoofdzakelijk Sharepoint en MS Teams. Voor thuiswerken zijn medewerkers afdoende gefaciliteerd. In het Koetshuis zijn inmiddels ook alle voorzieningen voor online werken en vergaderen ingericht.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover het WBA beschikt om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.



In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de vraag in hoeverre de organisatie in staat is om financiële tegenvallers en risico's op te vangen. Om dat te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de aanwezige risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De belangrijkste risico's zoals door de accountant geformuleerd betreffen:

- ziekte personeel waarbij de kosten van vervanging voor rekening van de organisatie komen
- loonstijgingen die niet voorzien zijn
- E-depot voor zover de hoogte van de kosten niet goed is in te schatten
- onzekerheid baten
- privacy / datalekken die tot boetes kunnen leiden.

Het WBA beschikte vanaf medio 2017 over een algemene reserve die kon worden ingezet ter dekking van tegenvallers en risico's. In tegenstelling tot spelregel 5 van de "Nota Verbonden Partijen" werden de risico's dus niet gedragen door de deelnemers, maar door het WBA zelf. In een brief van 28 oktober 2015 heeft de fiscus voorgeschreven dat het WBA het voordelige saldo niet automatisch mag restitueren aan de deelnemers, omwille van het behoud van de ondernemersstatus en de daaraan gekoppelde btw-aftrek. Die brief was aanleiding om zelf een reserve aan te leggen.

In 2023 is een klein deel van de algemene reserve opgenomen om het nadelige saldo van 2022 aan te vullen. Die handeling veroorzaakte in het WBA bestuur een gesprek over de reserve(s) en het weerstandsvermogen. Centraal stond de vraag of de algemene reserve alsdan nog wel toereikend zou zijn (de verwachting in 2022 was dat er een aanzienlijk bedrag aan de algemene reserve onttrokken zou moeten worden!) of dat het WBA, zoals alle overige verbonden partijen, eigenlijk geen eigen algemene reserve behoeft, omdat de aangesloten gemeenten risicodragers zijn. De uitkomst was het opheffen m.i.v. 2024 van de algemene reserve, het overhevelen van het saldo ervan naar een bestemmingsreserve voor een innovatief project, zodat in ieder geval aan de fiscale voorwaarden uit 2015 voldaan blijft worden.

Deze mutaties zijn naar de mening van het bestuur verantwoord, vooral omdat het WBA nagenoeg geen risico's kent van materiële aard. De ontwikkeling van lasten en baten gedurende de afgelopen zeven jaar is dermate evenwichtig en "storingsvrij" dat erkende ingrepen als een begrotingswijziging en gebruik van de post onvoorzien tot voldoende weerstandsvermogen leiden.

Al eerder concludeerde de accountant dat de omvang van de financiële risico's gering wordt geacht waardoor de noodzaak om een hoog weerstandsvermogen op te bouwen niet aanwezig is. Bovendien stelt de Nota Verbonden Partijen dat de aangesloten deelnemers in beginsel risicodragend zijn. Het opheffen van de algemene reserve zien wij daarom als verantwoord. Niet begrote en onverwachte uitgaven worden gedekt met de post "onvoorzien". Twee jaar geleden is deze post vervallen als gevolg van de bezuinigingen. Dat is in strijd met de BBV voorschriften, reden waarom de post onvoorzien vanaf 2024 weer zal worden opgenomen. De post onvoorzien van ca. 2% van de omzet volstaat voor het opvangen van tegenvallers gedurende het jaar.

Naast reserves beschikt het WBA over een onderhoudsvoorziening die is bestemd voor vervangend onderhoud in de archiefdepots in de kelder van het pand in Oudenbosch. Sinds 1 januari 2021 huurt het WBA dit pand van de nieuwe eigenaar. Elk jaar wordt een bedrag van € 5.245 gestort. In 2023 zal deze voorziening



nauwelijks worden aangesproken. In 2024 en 2025 en 2027 staan grotere investeringen gepland. Deze leiden ertoe dat uiterlijk in 2026 maatregelen moeten zijn genomen om de voorziening op peil te houden.

Uit onderstaande tabel blijkt dat er in de periode 2024-2027 transacties plaats vinden in de reserves én de voorziening.

Verloop van reserves en voorzieningen				
Reserves	2024	2025	2026	2027
stand per 1-1	154.810	154.810	154.810	29.715
opname	0	0	125.095	0
storting	0	0	0	0
stand per 31-12	154.810	154.810	29.715	29.715
Onderhoudsvoorziening				
stand per 1-1	37.362	29.053	11.879	16.404
opname	13.554	22.419	720	27.466
storting	5.245	5.245	5.245	5.245
stand per 31-12	29.053	11.879	16.404	-5.817

Qua risico's heeft het WBA te maken met drie categorieën, nl. *imagerisico*, *veiligheidsrisico* en *bedrijfsvoeringsrisico*.

Het *imagerisico* heeft betrekking op het niet (kunnen) voldoen aan de verwachtingen van de deelnemers. Het gaat dan specifiek om het uitoefenen van het archieftoezicht en de dienstverlening. Om de toezichtdienst tijdig en kwalitatief voldoende te kunnen (blijven) leveren heeft het WBA al in 2020 enkele interne wijzigingen doorgevoerd. De functie van archivaris is toegewezen aan een gekwalificeerde medewerker, die over het vereiste archiefdiploma beschikt. Bij het opstellen van de Beleidsvisie in 2022 heeft het WBA de toezichtrol nog eens tegen het licht gehouden en is er gekeken naar de minimaal benodigde formatie. Daarvoor is een normeringsrapport van de provincie gebruikt, dat uitgaat van tenminste 2,4 FTE voor een werkgebied als van het WBA. Om die reden heeft het bestuur besloten om de toezichtformatie per 1-1-2023 uit te breiden met 1 FTE. In de loop van 2024 zal worden geëvalueerd of niet alsnog verdere uitbreiding nodig is. In de praktijk heeft het WBA ervoor gekozen om vanaf 2023 een andere toezicht methode te gaan toepassen, die beter aansluit bij actuele ontwikkelingen zoals bijv. de Wet Open Overheid. De oude methode van KPI's werkte onvoldoende, hetgeen de aangesloten gemeenten ook al hadden geconstateerd.

Voor het archieftoezicht bij de verbonden partijen kan het WBA een beroep doen op een externe specialist.



Vanaf eind 2021 nam het WBA initiatieven voor het houden van een Strategisch Informatie Overleg (SIO) met alle gemeenten. Elk jaar dient er een SIO te worden gehouden. Dit is een wettelijke verplichting. Het initiatief voor het bijeen roepen van een SIO (waar de archivaris qq deel van uitmaakt) dient echter bij de zorgdrager te liggen. Het SIO is vooral bedoeld om vraagstukken of ontwikkelingen op het terrein van de informatievoorziening te benoemen vanuit zowel zorgdrager als WBA perspectief. Deze behoeven aanpak, bij voorkeur in samenwerking.

De dienstverlening aan de gemeenten en GR'en is in 2023 geoptimaliseerd door het inrichten van een eigen WBA scanstraat, zodat verzoeken om informatie snel en efficiënt kunnen worden geleverd. Ook de nieuwe website moet bijdragen aan een verbetering van de dienstverlening, niet alleen aan de overheden maar vooral aan belangstellende burgers en organisaties.

De dienstverlening rond het E-depot wordt continu verbeterd. In 2024 is de beoogde situatie als volgt:

- Er is een volledig functioneel en productie gereed E-depot beschikbaar. De documentatie ervan is volledig op orde en actueel. Hierdoor vermindert de kwetsbaarheid bij uitval van (een van) de beheerder(s).
- Een demo van dit nieuwe E-depot wordt steeds op verzoek gegeven.
- Het metadatamodel is actueel en volledig en door de gemeenten en GR'en goed toe te passen. Het WBA geeft voorlichting en ondersteuning. Benodigde tools zijn aanwezig.
- Het overleg met alle deelnemende gemeenten over het E-depot is na een moeilijke opstartfase intensiever opgepakt en nieuwe aansluitingen moeten eind 2023 allemaal zijn afgerond. Vanaf begin 2024 streeft het WBA naar frequente en reguliere overbrengingen naar het E-depot. Over uitplaatsing, dat is het opslaan in het E-depot maar het beheer blijft bij de archiefvormer, neemt het WBA op zijn laatst in 2023 een besluit. Daarbij is hoe dan ook de duurzame toegankelijkheid van de informatie de primaire voorwaarde.
- De beheersorganisatie is op volle sterkte gebracht. Een extra functioneel applicatiebeheerder voor het E-depot werd in 2023 aangetrokken en opgeleid. Het E-depotteam van het WBA bestaat in 2024 uit vier personen.

Het *veiligheidsrisico* betreft het niet of onvoldoende kunnen voldoen aan de nieuwe privacywetgeving en de eisen voor informatiebeveiliging zoals die worden gesteld in wet- en regelgeving en door de deelnemende gemeenten. Het WBA heeft sinds november 2018 een juridisch medewerker die tevens Functionaris Gegevensbescherming is. Zij heeft FG-trainingen gevolgd en zij participeert in regionale en landelijke werkgroepen over de AVG. Door haar is een datalek protocol opgesteld en zij heeft daarover aan alle medewerkers uitleg gegeven. Periodiek verzorgt zij vervolg instructies. De vereiste verwerkingsregistraties worden door haar bijgehouden. Ontwikkelingen rond de auteurswet worden door haar op de voet gevolgd. Het WBA onderscheidt zich nadrukkelijk van vrijwel alle andere archiefinstellingen in Nederland door een eigen juriste in dienst te hebben. Periodiek worden op initiatief van het WBA themabijeenkomsten georganiseerd over informatieveiligheid.



Het WBA heeft sinds 2019 een eigen informatieveiligheidsbeleid en een informatieveiligheidsplan. Beleid en plan worden jaarlijks gemonitord en geüpdatet. Om alles rond informatieveiligheid te kunnen organiseren wordt een externe CISO ingehuurd.

Het *bedrijfsvoeringsrisico* behelst het niet kunnen leveren van overeengekomen dienstverlening ten gevolge van een hoog ziekteverzuim. Dit komt tot nu toe niet voor bij het WBA. Om het ziekteverzuim zoveel mogelijk te beperken reageert het management direct op ziektemeldingen. Langdurig verzuim krijgt extra aandacht door middel van zorgvuldig ingezette re-integratieprocessen en persoonlijke aandacht. Het ziekteverzuim voor het WBA is naar verwachting in 2024 lager dan 3%.

7.3 Financiële Kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) is bepaald dat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in zowel de jaarrekening als in de meerjarenbegroting een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De laatste twee zijn voor het WBA niet van toepassing.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de netto schuldquote hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Het kengetal solvabiliteitsrisico geeft inzicht in de mate waarin een gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe beter.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De uitkomst van 0% geeft aan dat de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Er zijn geen noemenswaardige incidentele baten of lasten.

De inhoud van de tabel is bij ministeriële regeling voorgeschreven en bevat ook de ontwikkeling van de kengetallen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.



Kengetallen	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	2023 gewijzigd	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	-5,04%	-1,70%	-2,83%	-3,61%	-4,15%	-4,68%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteisratio	35,88%	21,58%	22,06%	22,92%	22,87%	22,82%
Structurele exploitatieruimte	0,11%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

7.4 Meerjarenbalans

Activa	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Materiele vaste activa	159.060	120.564	82.068	43.572	34.681	25.790
Totaal vaste activa	159.060	120.564	82.068	43.572	34.681	25.790
Uitzettingen korter dan 1 jaar	56.236	56.236	56.236	56.236	56.236	56.236
Liquide middelen	409.461	344.201	370.389	387.710	397.126	254.701
Overlopende posten	99.266	99.266	99.266	99.266	99.266	99.266
Totaal vlottende activa	564.963	499.703	525.891	543.212	552.628	410.203
Totaal Activa	724.023	620.267	607.959	586.784	587.309	435.993



Passiva	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	128.073	125.095	-	-	-	-
Reserve digitale dienstverlening website	134.715	29.715	29.715	29.715	29.715	29.715
Reserve collectie beheer systeem	-	-	125.095	125.095	125.095	-
Te bestemmen resultaat	2.978	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	259.810	154.810	154.810	154.810	154.810	29.715
Voorzieningen	32.117	37.362	29.053	11.879	16.404	5.817
Vaste schulden	36.000	32.000	28.000	24.000	20.000	16.000
Totaal vaste passiva	68.117	69.362	57.053	35.879	36.404	10.183
Vlottende schulden <1 jaar	319.612	319.612	319.612	319.612	319.612	319.612
Overlopende passiva	76.483	76.483	76.483	76.483	76.483	76.483
Totaal vlottende passiva	396.095	396.095	396.095	396.095	396.095	396.095
Totaal Passiva	724.022	620.267	607.958	586.784	587.309	435.993

Voor de meerjarenbalans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Materiële vaste activa

De eindbalans van de materiële vaste activa wordt bepaald door de geplande afschrijvingen op investeringen en het toevoegen van nieuwe investeringen.

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden zijn gebaseerd op cijfers van 2022.



Liquide middelen

De liquide middelen zijn de sluitpost van de meerjarenbalans.

Eigen vermogen en voorzieningen

Het saldo van 2021 wordt toegevoegd aan de reserve digitale dienstverlening website. In 2023 wordt deze reserve grotendeels gebruikt waardoor in 2023 en verder een nieuw saldo van € 29.715 ontstaat. De algemene reserve wordt per 2024 conform bestuursbesluit van 7 december 2022 in zijn geheel overgeheveld naar een bestemmingsreserve voor de innovatie van het Collectie beheer systeem, gepland om op te nemen in 2026. De toevoegingen en onttrekkingen op de voorziening zijn gebaseerd op de gegevens in het meerjarig onderhoudsplan.

Vaste schuld

Hiervoor wordt het aflossingsschema van de huidige leningenportefeuille gehanteerd.

7.5 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 zijn ook gemeenschappelijke regelingen VPB-plichtig. Bij de oprichting van het WBA is door “Gert Vos BTW-Advies” onder andere een Vpb-advies uitgebracht. Later is dit advies overgenomen door de accountant. In dit advies is geconcludeerd dat de activiteiten van het WBA niet te kwalificeren zijn als onderneming in fiscale zin. Gezien het feit dat sprake is van een structureel nihil-resultaat wordt niet voldaan aan de winstoogmerktoets. Voor het WBA geldt derhalve dat het niet belastingplichtig is voor de Vpb.

8. Bijlagen





8. Bijlagen

8.1 Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven

Omschrijving van de kapitaaluitgaven	Oorspronkelijk bedrag der kapitaaluitgaven 2023	Vemeerderingen 2024	Vermindering (anders dan door aflossing/afschrijving 2024)	Oorspronkelijk bedrag der kapitaaluitgaven 31-12-2024	Percentage en maatstaf van afschrijving
Meubilair	60.000	0	0	60.000	Lin 15jr
Electronische aandrijving archiefst.	48.910	0	0	48.910	Lin 10jr
Laptops	22.483	0	0	22.483	Lin 3jr
Overige IT voorz.	43.615	0	0	43.615	Lin 6 jr
Boekscanner	22.725	0	0	22.725	Lin 6 jr
TOTAAL	197.733	0	0	197.733	
Omschrijving van de kapitaaluitgaven	Totaal afschrijving op kapitaal uitgaven tot 2024	Vemeerderingen 2024	Afschrijving op kapitaaluitgaven 2024	Boekwaarde 01-01-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Meubilair	28.000		4.000	32.000	28.000
Electronische aandrijving archiefst.	19.564		4.891	29.346	24.455
Laptops	7.494		7.494	14.989	7.494
Overige IT voorz.	7.269		7.269	36.346	29.077
Boekscanner	3.788		3.788	18.938	15.150
TOTAAL	66.115	0	27.442	131.618	104.176



8.2 Reserves en voorziening

Naam reserve of voorziening	Saldo per 1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31-12-2024
Reserves				
Algemene reserve	125.095	0	125.095	0
Reserve innovatie digitale dienstverlening	29.715	0	0	29.715
Reserve innovatie Collectie Beheer Systeem	0	125.095	0	125.095
Totaal	154.810	125.095	125.095	154.810
Voorzieningen				
Onderhoud Oudenbosch	37.362	5.245	13.554	29.053
Totaal	37.362	5.245	13.554	29.053

8.3 Staat van langlopende geldleningen

Omschrijving lening	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum besluit algemeen bestuur	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag geldleningen per 1-1-2024	Rente of het rentebestanddeel 2024	Aflossing of aflossingsbestanddeel 2024	Restant bedrag van de geldlening per 31-12-2024	Opmerkingen
Meubilair	60.000	21-12-2016	2032	2	36.000	720	4.000	32.000	lineair
TOTAAL	60.000				36.000	720	4.000	32.000	



WBA

**Het verleden
snel gevonden.**

Bestuursrapportage

2023

1 Maart 2023

Inhoudsopgave

Toelichting

Financiën

Vaststellingsbesluit



Toelichting

De eerste bestuursrapportage WBA 2023 komt al op een vroeg moment. Directe aanleidingen om deze op te stellen zijn het effect van de hoge inflatie van 2022 en de CAO uitkomsten, die leiden tot een noodzakelijke begrotingswijziging in 2023. Daarnaast zijn de kosten van projecten voor de uitvoering van de Beleidsvisie erin verwerkt.

Generieke kostenstijging door de hoge inflatie

Het WBA stelt als Gemeenschappelijke Regeling zijn begroting op in februari voorafgaand aan het begrotingsjaar. Daarbij maken we gebruik van de indexmatige verhogingen die in de septembercirculaire van het jaar daarvoor zijn gepubliceerd. Zodoende zijn de effecten van de extreme inflatie in 2022 niet verwerkt in de begroting van 2023. En die effecten zijn groot en evident. Zij beperken zich niet tot de energielasten, waarvoor de grootste stijging geldt. Los van specifieke, en helaas soms torenhoge kostenstijgingen, die door leveranciers vanaf 2023 worden doorberekend, is het voor het WBA veel logischer om uit te gaan van een generieke kostenstijging op basis van de septembercirculaire 2022 dan die van 2021. Daarin zijn namelijk de inflatiegevolgen (weliswaar gedeeltelijk) meegenomen. Anders gezegd: een kostenstijging van 4,9% voor de prijzen is reëel. In de verderop gepresenteerde begrotingswijziging 2023 gaan we uit van een lastenstijging met tenminste 4,9%.

Bijzondere kostenstijgingen en mutaties

Stijging van de Personeelskosten:

1. Als gevolg van de nieuwe CAO 2023

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een indexmatige stijging van de loonkosten, volgens de septembercirculaire 2021, van 2%. De nieuwe CAO achterhaalt dit cijfer. Het principe akkoord van 22 februari 2023 voorziet in een gemiddelde loonstijging van ruim 9%. Omgerekend voor het WBA betekent dit dat er een toename van de loonkosten is ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023 van ruim € 145.000.

2. Formatie uitbreiding

In de beleidsvisie van het WBA is de modernisering van het archieftoezicht een belangrijk speerpunt. Het bestuur heeft in 2022 dit speerpunt vertaald in een structurele uitbreiding van de personeelsformatie met een medewerker kwaliteit en inspectie. Daarmee voldoet het WBA overigens nog steeds niet aan de toezichtnorm inspectie van minimaal 2,4 fte, die door de provincie is afgegeven. Om te beoordelen of er voor het WBA nog meer formatieve ingrepen nodig zijn zal er in 2024 een evaluatie plaats vinden. Deze formatie uitbreiding leidt tot structurele hogere loonkosten per 2023 namelijk met een bedrag van € 93.171.

3. Andere indeling

Mede op advies van onze financiële dienstverlener zijn vanaf de gewijzigde begroting 2023 de kosten voor inhuur van personeel van derden voortaan toegevoegd aan de personeelskosten. Deze maakten in de oorspronkelijke begroting 2023 nog deel uit van de exploitatiekosten.

Stijging van de Huisvestingskosten

Naast een flinke toename van de kosten voor personeel, is er vooral wat betreft de huisvestingskosten sprake van een exorbitante kostenstijging. Het zal niet verbazen dat die zit in de stijging van de energiekosten. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023 zijn die meer dan verdrievoudigd. En daar bovenop berekenen onze verhuurders in 2023 aanzienlijke huurverhogingen door. Het WBA heeft hiertegen bezwaar ingediend, maar ten tijde van opstellen van deze begroting hebben we nog steeds geen reactie gehad, waardoor we genoodzaakt zijn om de voorgestelde verhoging te volgen. De gemeente Bergen op Zoom verhoogt in 2023 met 12%, tandartspraktijk Halderberge met 10%. In totaal gaat het om een vermeerdering van de energie- plus de huurkosten met € 143.377.

Stijging van de exploitatiekosten

Het totaal aan exploitatiekosten neemt in 2023 eveneens toe ten opzichte van de oorspronkelijke begroting, weliswaar in veel mindere mate dan de kostenplaatsen hiervoor. De stijging wordt vooral veroorzaakt door een verhoging met bijna 10% (circa € 10.000) van de grootste kostenpost nl. de storage en hosting voor onze website.

Kosten uitwerking Beleidsvisie

In 2022 heeft het bestuur de Beleidsvisie van het WBA vastgesteld. Ter uitwerking daarvan is eind 2022 een projectenplanning gepresenteerd, die eveneens bestuurlijke instemming kreeg. Voor 2023 staan twee concrete projecten gepland:

- Migratie van de dataopslag naar het E-depot: € 30.000
- Opstellen van een erfgoedbeleid en erfgoedplan: € 25.000

De kosten voor deze twee projecten zijn incidenteel van aard en niet opgenomen in de oorspronkelijke begroting 2023.

Daarnaast is er een derde project waar in 2023 een resultaat van wordt verwacht, namelijk de innovatie van de digitale dienstverlening in de vorm van een geheel nieuwe website. Al in 2021 en 2022 stond die website vernieuwing op de agenda, maar helaas moesten we het project voortijdig beëindigen. Het leverde echter dusdanig nieuwe en betere inzichten op, dat we in 2023 een verbeterde opdracht kunnen uitschrijven. Die ook zeker haalbaar moet worden geacht. Bijkomend voordeel is dat we de kosten nu wat lager inschatten, namelijk € 105.000. De website stond in het projectenoverzicht gepland voor 2024, maar de hierboven genoemde ontwikkelingen leiden tot een verantwoorde versnelling. Hiervoor is een bestemmingsreserve beschikbaar, zodat de eenmalige kosten voor ontwerp en implementatie gedekt zijn. De structurele kosten zijn volledig gedekt in de reguliere begroting.

Mutaties in reserves

Voor dekking van het tekort op de jaarrekening 2022 heeft het bestuur de algemene reserve aangewezen. De geraamde onttrekking werd uiteindelijk € 2.978. Een tweede mutatie betreft de opname van een bedrag van (voorlopig) € 105.000 uit de bestemmingsreserve innovatie digitale dienstverlening (zie hiervoor).

Mutaties in geactiveerde kapitaaluitgaven

In 2022 zijn drie investeringen gedaan in:

- Laptops als working device
- Vervanging van alle overige hardware
- Boekscanner voor scanning on demand

De laptops en overige hardware waren voorzien en al verwerkt in de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven in de begroting 2023. In deze begrotingswijziging zijn nu de werkelijke investeringsbedragen opgenomen. De boekscanner maakt onderdeel uit van de in 2022 ingerichte scanstraat voor de

uitvoering van scanning on demand. Deze dient om de dienstverlening naar onze deelnemers en externe klanten sneller en efficiënter te laten verlopen. Gemeenten hadden hier specifiek om gevraagd.

Samenvatting

Het WBA ontkomt er niet aan om de begroting 2023 bij te stellen. De loonkosten stijgen enerzijds door de nieuwe CAO en anderzijds door de formatie uitbreiding. Leveranciers met wie verplichtingen zijn aangegaan, berekenen de effecten van de inflatie van 2022 door en daardoor zijn vrijwel alle structurele kosten voor 2023 hoger dan oorspronkelijk begroot. Deze structurele kostenstijging wordt voor een klein deel gecompenseerd door hogere baten.

De incidentele kostenstijging betreft de lasten voor projecten ter uitwerking van de in 2022 vastgestelde Beleidsvisie van € 160.000. De kosten van het grootste project, een nieuwe website, zijn gedekt door een bestemmingsreserve. De kosten voor de twee andere projecten krijgen dekking uit een verhoging van de deelnemersbijdrage.

Financiën

Voor het Programma Archiefbeheer hebben deze ontwikkelingen onderstaande gevolgen:

Programma Archiefbeheer Overzicht 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Vershil
LASTEN			
Personele lasten	1.850.920	2.110.486	-259.566
Huisvestingslasten	502.416	645.793	-143.377
Overige exploitatielasten	356.467	374.248	-17.781
Storting in voorziening	5.245	5.245	
Kosten projecten Beleidsvisie	0	160.000	-160.000
Totaal lasten	2.715.048	3.295.772	-580.724
BATEN			
Variabele baten	188.205	226.098	37.893
Deelnemersbijdrage	2.526.843	2.964.674	437.831
Opname bestemmingsreserve website	0	105.000	105.000
Totaal Baten	2.715.048	3.295.772	580.724

De staat van geactiveerde kapitaaluitgaven wordt aangepast als volgt:

Omschrijving van de kapitaaluitgaven	Oorspronkelijk bedrag der kapitaaluitgaven 2023	Vermeerderingen 2023	Vermindering (anders dan door aflossing/afschrijving 2023)	Oorspronkelijk bedrag der kapitaaluitgaven 31-12-2023	Percentage en maatstaf van afschrijving
Meubilair	60.000	0	0	60.000	Lin 15jr
Elektronische aandrijving archiefst.	48.910	0	0	48.910	Lin 10jr
Laptops	22.483	0	0	22.483	Lin 3jr
Overige Hardware	43.615	0	0	43.615	Lin 6jr
Boekscanner voor scanning on demand	22.725	0	0	21.950	Lin 6jr
TOTAAL	197.733	0	0	196.958	
Omschrijving van de kapitaaluitgaven	Totaal afschrijving op kapitaal uitgaven tot 2023	Vermeerderingen 2023	Afschrijving op kapitaaluitgaven 2023	Boekwaarde 01-01-2023	Boekwaarde 31-12-2023
Meubilair	24.000	0	4.000	36.000	32.000
Elektronische aandrijving archiefst.	14.673	0	4.891	34.237	29.346
Laptops	0	0	7.494	22.483	14.989
Overige Hardware	0	0	7.269	43.615	36.346
Boekscanner voor scanning on demand	0	0	3.788	22.725	18.938
Totaal	38.673	0	27.442	159.060	131.618

De mutaties in de reserve zijn als volgt:

Naam reserve of voorziening	Saldo per 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31-12-2023
Reserves				
Algemene reserve	128.073	0	2.978	125.095
Reserve innovatie digitale dienstverlening	134.715	0	105.000	29.715
Totaal	262.788	0	107.978	154.810
Voorzieningen				
Onderhoud gebouw en inventaris	32.117	5.245	0	37.362
Totaal	32.117	5.245	0	37.362

De bijdragen van de deelnemers wijzigen eveneens:

Deelnemers	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Vershil
Bergen op Zoom	877.857	1.029.965	152.108
Etten-Leur	129.368	151.784	22.416
Halderberge	249.496	292.727	43.231
Moerdijk	266.822	313.055	46.233
Roosendaal	554.436	650.504	96.068
Rucphen	103.957	121.970	18.013
Steenbergen	140.457	164.794	24.337
Woensdrecht	102.802	120.614	17.813
Zundert	101.647	119.259	17.613
Totaal	2.526.843	2.964.674	437.831

Vaststellingsbesluit

Vastgesteld in het algemeen bestuur van het West-Brabants
Archief van 10 juli 2023

de voorzitter,

de secretaris,

A.J. Moerkerke

M.H.M. Korving

Het verleden snel gevonden.



WBA

Jaarstukken 2022

1 maart 2023

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Jaarrekening

Vaststellingsbesluit

T. van Amsterdam, 1984
Bergen op Zoom: Fakkeltocht demonstratie Amnesty International





WBA

Jaarverslag



Aanbiedingsnota jaarverslag 2022

Met genoegen bieden wij u het jaarverslag over 2022 van het West-Brabants Archief (WBA) aan.

2022 stond in het teken van de nieuwe beleidsvisie. Het WBA heeft een goed proces doorlopen. Er is van buiten naar binnen gewerkt, waarbij ook alle adviezen vanuit de evaluatie zijn meegenomen. We zijn dan ook trots dat vele stakeholders hebben bijgedragen aan het ontwikkelen van de toekomstvisie voor het WBA. Hierdoor is het een tijdloze en inspirerende visie geworden met een leidend principe:

'Het verleden snel gevonden.'

In 2022 is geïnvesteerd in een eigen scanstraat. Deze is inmiddels operationeel. Hierdoor kunnen verzoeken van onze deelnemers en klanten in huis gedigitaliseerd worden. En alles om een zo goed mogelijke digitale dienstverlening te verzorgen. Ook is er een start gemaakt om tot een nieuw webportaal te komen. Een portaal waar het zoeken en vinden van archieven eenvoudiger gaat. Uiteindelijk zal het e-depot aangesloten gaan worden op dit portaal zodat je ook de digitaal overgebrachte archieven kunt raadplegen.

Qua financiën sloot het jaar 2022 af met een nadelig saldo van € 2.978.

In dit jaarverslag over 2022 hebben wij een bondige verslaglegging op hoofdlijnen willen realiseren.

West-Brabants Archief,

Het Dagelijks Bestuur

Kerngegevens 2022

De gemeenschappelijke regeling "West-Brabants Archief" (WBA) is per 1 juli 2016 ingesteld en is een voortzetting, in de zin van een uitbreiding met nieuwe deelnemers, van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief West-Brabant (RAWB).

Aan de gemeenschappelijke regeling nemen negen gemeenten deel.
Het werkgebied heeft in totaal ca. 360.000 inwoners.

Als bestuursorganen treden op:

het algemeen bestuur
het dagelijks bestuur
de voorzitter



Voorzitter

dhr. A.J. Moerkerke,
vertegenwoordiger van Moerdijk

DB leden

- dhr. B. Jacobs (tot 6-4) en dhr. J. Pals, vertegenwoordiger van Bergen op Zoom
- dhr. C.A. Lok (tot 6-4) en dhr. A. van Gestel, vertegenwoordiger van Roosendaal

Overige (AB) leden

- dhr. G. de Weert, vertegenwoordiger van Etten-Leur
- dhr. J.M.A. van Agtmaal, vertegenwoordiger van Woensdrecht
- dhr. J.A.H. Mollen (tot 6-4) en mw. S.S.J. Malfait, vertegenwoordiger van Halderberge
- mw. E. Prent, vertegenwoordiger van Steenberghe
- mw. L.F.E.A. Matthijssen-de Jong (tot 6-4) en mw. S. Breedveld, vertegenwoordiger van Rucphen
- dhr. J.C.M. de Beer (tot 6-4) en dhr. T. Zopfi, vertegenwoordiger van Zundert



Programmaverantwoording

Archiefbeheer

Beheer van de archiefbewaarplaats

Zowel in de archiefverordeningen van de aangesloten gemeenten als in de dienstverleningsovereenkomsten van de verbonden gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat jaarlijks een verslag wordt gemaakt van het beheer van de archiefbewaarplaats. Behalve een bewaarplaats voor analoge archiefstukken heeft het WBA ook een E-depot voor de duurzame opslag van digitaal gevormde of vervangen informatieobjecten. Dit verslag gaat derhalve over beide bewaarplaatsen.

Archiefbeheer

Het archiefbeheer betreft vooral materiële en toegankelijke staat van de archieven, de aanwinsten en verliezen en het gebruik van de archieven door overheden en derden.

Er zijn achterstanden in de toegankelijkheid van de archieven. Enkele grotere archieven krijgen sinds de start van het WBA op dit punt consequent en intensief aandacht, maar er is ook een substantieel aantal kleine die onvoldoende ontsloten zijn en daardoor niet goed te gebruiken. Naast het wegwerken van de in kaart gebrachte werkvoorraad, gaat de komende jaren veel werk zitten in het controleren en up-to-date brengen van in het verleden gemaakte toegangen, in het verwerken van aanvullingen (zodat er geen nieuwe achterstanden ontstaan) en in het converteren van analoge toegangen naar digitale versies.

Behalve ontsluiting en beschrijving maakt ook materiële verzorging deel uit van de beheertaak. In 2022 ondergingen alle aanwinsten een behandeling met gammastraling. Dit is bedoeld om actieve schimmels en ongedierte in de analoge bestanden te doden. Om de materiële staat van documenten verder te optimaliseren, werden geselecteerde documenten door een gespecialiseerd restauratieatelier behandeld en hersteld. En verder was er net als in eerdere jaren veel aandacht voor een juiste conserverende verpakking van archiefstukken, met name in het archiefdepot in Oudenbosch. Daardoor wordt de duurzaamheid versterkt.

In 2022 werd het archief van de gemeente Roosendaal over de periode 1997-2005 overgebracht naar het WBA en is een aanvulling van de gemeente Steenbergen ontvangen, over de periode 1951-1996. Daarnaast werden enkele kleine particuliere archieven als schenking geacquireerd.

Acquisitie

Eind 2022 verkreeg het WBA het Geslachtsboek van de familie De Pottere, als aanvulling op het familiearchief Otgens de Pottere. Uit latere publicaties was bekend dat het geslachtsboek had bestaan, maar het zat niet bij het familiearchief zoals het opgenomen werd in de collectie van een van de voorgangers van het WBA. Na een kleine honderd jaar van omzwervingen is het boek nu weer 'thuis'.

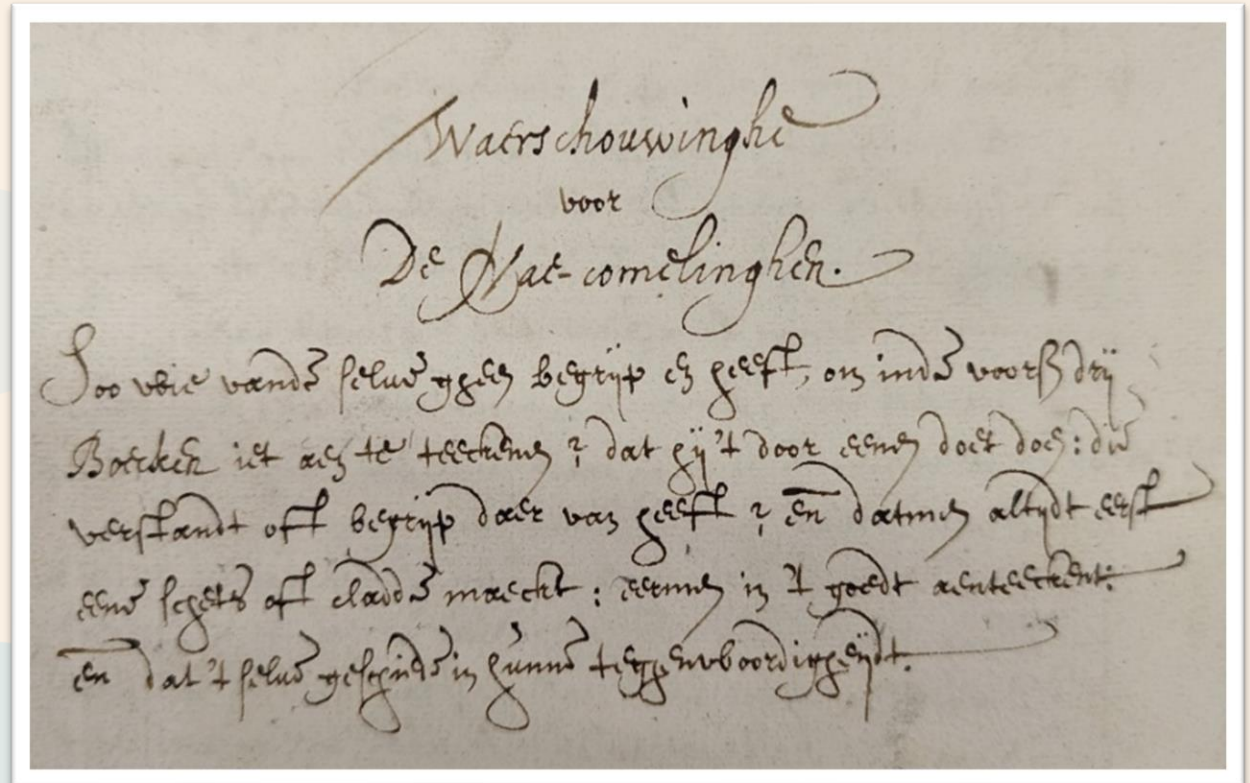
(Transcriptie) Waerschouwinghe voor De Nae-comelingen.

Soo wie vande selve gheen begrijp en heeft, om inde voorsijde drij Boecken iet aen te teekenen * dat hij't door eene doet doen: dien verstandt oft begrijp daer van heeft [opsommingsteken] ende datmen altijd eerst eene schets oft cladde maeckt: eermen in 't goet aenteeckent * ende dat 't selve geschiede in hunne teghenwoordigheijt.

(Vrije vertaling) Waarschuwing voor het nageslacht

Wie zelf geen kennis heeft over hoe men in deze drie boeken aantekeningen maakt:

- Dat hij het door iemand laat doen die er wel verstand van heeft
- En dat deze persoon het altijd eerst een schets of klad maakt, voordat men het in het net aantekent en dat men het in eigen aanwezigheid laat doen.



Geslachtsboek Familie de Pottere, circa 1680 (met latere aantekeningen tot circa 1880), RAW-0338.



Voor het beheer van digitale archieven heeft het WBA een E-depot. Onder digitale archieven verstaan we informatieobjecten die digitaal zijn gevormd of gedigitaliseerde analoge documenten waarvoor een vervangingsbesluit is genomen. Die laatste categorie overheerst de komende tijd nog en betreft overwegend gescande bouwdoSSIERS. Bij vervanging treden die scans in de plaats van de analoge documenten en doSSIERS en worden de analoge originelen, na intensieve controle, vernietigd.

In 2022 vond een succesvolle opname in het E-depot plaats: het archief van de Vertrouwenscommissie van Moerdijk. Behalve dat dit een digitaal gevormd archief is, zorgde het ook voor het door ontwikkelen van de informatieveiligheid van het e-depot; het archief is gecategoriseerd als Vertrouwelijk en geheel gesloten voor een periode van 75 jaar, zoals de Verordening met betrekking tot de Vertrouwenscommissie dat voorschrijft. Daarmee is het niet alleen voor het publiek gesloten, maar ook voor de gemeente Moerdijk zelf en voor het WBA.

De gemiddelde doorlooptijd van een opname van een archief in het e-depot is over het algemeen langer dan van tevoren verwacht. De belangrijkste reden hiervoor is de onbekendheid bij de leveranciers van de applicaties van gemeenten waaruit de informatie geëxporteerd moet worden. De informatieadviseur en de functioneel beheerder van het WBA zijn bovenmatig veel tijd kwijt aan het steeds weer opnieuw instrueren van leveranciers en toetsen van de resultaten. De doorlooptijd van de overbrenging van een archief kan daardoor uitlopen met meerdere maanden. Het is de bedoeling dat deze begeleiding van leveranciers bij de gemeente ligt.

De vertegenwoordigers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zijn in verschillende bijeenkomsten voorgelicht en naar hun standpunten gevraagd over:

- het Kwaliteitsmodel dat eind 2021 is opgeleverd (een samenwerking van het WBA en de gemeenten Moerdijk, Rucphen en Woensdrecht)
- hotspots: de inrichting van een Hotspotmonitor en het opstellen van een Hotspotlijst
- het gebruik van de KPI's, de relatie met het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie Noord-Brabant en de herinrichting van het toezicht vanuit het WBA.
- de uitvoering van art. 18 Archiefregeling, mede n.a.v. de kennisbijeenkomst daarover op 17 mei in het provinciehuis
- de gevolgen voor de dienstverlening aan de gemeenten van de invoer van Scanning on Demand bij het WBA in eigen huis

De dienstverlening is vrijwel geheel digitaal. De nieuwe website gaat daarin een spilfunctie vervullen. De beschikbaar gestelde informatie moet betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardig zijn en te plaatsen in de juiste context.

Op de huidige website zijn steeds meer digitale archiefstukken rechtstreeks gekoppeld aan de toegang. De nieuwe website beoogt vooral optimalisering van het zoeken en vinden van historische informatie. Het WBA wil daarbij enerzijds koppelen met en linken naar relevante informatie die door andere instellingen wordt aangeboden en anderzijds het omgekeerde regelen; informatie van het WBA kan gekoppeld en gelinkt worden met andere aanbieders van (historische) informatie. Uitgangspunt daarbij is het principe van linked open data. Uiteindelijk moet de gebruiker zodanig digitaal worden gefaciliteerd dat het overeenkomt met het leidend principe van het WBA: **Het verleden snel gevonden.**

Een tweede belangrijke digitale dienst die het WBA aanbiedt, is Scanning on Demand (SoD). Tot nu toe was dit gericht op particuliere scanaanvragen en werd SoD door een externe leverancier uitgevoerd. In overleg met en op verzoek van de WBA-gemeenten wordt SoD voortaan ook aangeboden aan alle overheden. Om die



service te kunnen leveren, heeft het WBA de scanning vanaf eind 2022 in eigen beheer genomen en daarvoor een eigen scanstraat ingericht. Opgevraagde dossiers en documenten kunnen met SoD veel sneller en efficiënter worden geleverd. Zelf doen houdt ook de kosten onder controle.

Ten slotte moet in dit verband ook de Bouw Dossier Applicatie (BDA) worden genoemd. Dit is het digitale klantenportaal voor het zoeken naar gedigitaliseerde bouwdoossiers. Hier is een enorme vraag naar, niet alleen van particulieren, maar ook van zakelijk belanghebbenden zoals makelaars, architecten, bouwbedrijven en gemeenten. In 2022 groeide het aanbod in de BDA explosief doordat scans van de bouwdoossiers van de gemeente Bergen op Zoom, Halderberge en Woensdrecht werden toegevoegd. Tussendoor is er een geleidelijke groei door de Scanning on Demand service van het WBA.

Het E-depot blijft vooralsnog alleen voor ambtenaren van onze gemeenten toegankelijk. In het proces van de nieuwe website wordt gekeken of en hoe de nu nog afzonderlijk beschikbare zoek-en-vind systemen in de website, de BDA en het E-depot kunnen worden geïntegreerd.

Toezicht en advisering

De voor 2022 geplande KPI-onderzoeken vonden allemaal tijdig plaats. Dit geldt voor zowel de gemeenten als de gemeenschappelijke regelingen (hierna te noemen zorgdragers) in de regio West-Brabant. Alle zorgdragers kregen de beoordeling "Voldoet" van de externe toezichthouder, de provincie Noord-Brabant. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat dit oordeel alleen betrekking heeft op:

- het tijdig inleveren van het rapport van de toezichthouder (WBA) en het verbeterplan van de zorgdrager bij het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie;
- het voldoen van het verbeterplan aan de vormvoorwaarden van het Interbestuurlijk Toezicht;
- het tijdig inleveren van het oordeel en het verbeterplan bij de Gemeenteraad.

Het is geen inhoudelijk oordeel, aangezien dat in het inspectieverslag van het WBA staat. De beoordeling betekent alleen dat de juiste informatie tijdig aan de Raad is aangeleverd, zodat deze de eigen controlefunctie kan uitoefenen.

Belangrijkste aandachtspunten die tijdens de KPI-gesprekken naar voren kwamen waren:

1. bij vrijwel alle zorgdragers is nog geen kwaliteitssysteem voor de informatiehuishouding geïmplementeerd. Om in deze leemte te voorzien heeft het WBA het initiatief genomen om, samen met drie gemeenten, een kwaliteitsmodel te ontwikkelen. Dit model is in maart 2022 in een webinar voor alle zorgdragers gepresenteerd. Daaropvolgend zijn er vanuit de zorgdragers kleine werkgroepjes ontstaan die specifieke elementen van het model verder zullen uitwerken. Het hebben van een kwaliteitssysteem op het gebied van de informatiehuishouding is een archief wettelijke verplichting;
2. bij de meeste zorgdragers was geen actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden aanwezig. De door het WBA geïnitieerde Monitor Digitale Informatie uit 2021 gaf een eerste inzicht in de gaten in het overzicht. In 2022 is het WBA, samen met twee andere archiefdiensten en de provincie een traject gestart om zorgdragers te helpen dit overzicht op de juiste manier op te stellen en te gebruiken. De provincie (IBT) zal aan dit punt in 2023 specifieke aandacht besteden. In december 2022 werd hieraan eveneens door het WBA een webinar gewijd;



3. het merendeel van de zorgdragers heeft kwantitatief dan wel kwalitatief onvoldoende deskundig personeel in huis, die verantwoordelijk is voor het archiefbeheer. Kwalitatief ligt dit aan de veranderende vraag van deskundigheid, waardoor de aansluiting met nieuwe ontwikkeling binnen de informatie-huishouding in de organisatie onvoldoende gemaakt kan worden. Door het niet vervangen van vertrekkend personeel (door het wisselen van baan of functie of door pensionering), ontstaat een kwantitatieve onderuitputting van archief beherend personeel.
4. de exportfunctionaliteiten die nodig zijn om zowel metadata als bestanden op correcte wijze uit applicaties over te zetten naar het E-depot, laat te wensen over. Nog maar weinig DMS of zaaksystemen – laat staan taak ondersteunende applicaties – kennen een goed werkende en complete exportfunctie. Voor overbrenging naar het E-depot is de gemeente gebaat bij een exportfunctie voor de eigen bestanden en metadata, die men op gewenste momenten zelf kan samenstellen en uitvoeren. In de praktijk blijkt dit te betekenen dat leveranciers bij iedere organisatie steeds opnieuw (hetzelfde) maatwerk leveren. Het WBA gaat namens of met zorgdragers in gesprek met leveranciers om de procedures te verbeteren. Hier is nog een lange weg in te gaan.
5. bij veel zorgdragers zijn een of meerdere Handboeken Vervanging toe aan actualisatie door veranderingen in de hard- of software, of door organisatiewijzigingen. Het niet actueel zijn van het handboek en bijbehorende instructies kan leiden tot risico's op het gebied van compliance en op het gebied van de informatievoorziening binnen de organisatie.

Over het algemeen delen WBA en zorgdragers het idee dat de huidige manier van toezicht via een te uitgebreid en te ingewikkeld KPI-formulier verandering behoeft. Zeker nu de Wet Open Overheid van kracht is, die zorgdragers net als de Archiefwet verplicht om de informatiehuishouding op orde te brengen, is een goed samenspel tussen toezichthouder (WBA) en informatiebeheerder (zorgdrager) van belang. Daarom is het WBA in 2022 begonnen met het herstructureren van het toezicht, in overleg met de zorgdragers en met de provincie. Er is een eerste versie van een nieuw toezichtmodel opgesteld dat in 2023 toegepast en geëvalueerd wordt.

Het WBA heeft in 2022 voor het eerst jaargesprekken met alle zorgdragers gehouden. Die gesprekken zijn te beschouwen als een Strategisch Informatie Overleg (SIO), zoals in de Archiefwetgeving is voorgeschreven. In de gesprekken wordt gezocht naar ontwikkelingen en onderwerpen die in samenwerking kunnen worden opgepakt en uitgewerkt.

Het WBA adviseerde veelvuldig bij onderwerpen als selectie en vernietiging, vervanging, archiefbewerkingsprojecten, digitaliseringstrajecten, migratie- en conversietrajecten en archiefwet- en regelgeving.



Recapitulatie lasten en baten

Het WBA heeft één programma, namelijk archiefbeheer.

Samenvatting programma archiefbeheer:

Totaal	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Totaal programma	-2.611.349	-2.670.617	-2.638.361
Bijdrage deelnemers	2.422.579	2.422.579	2.422.579
Overige opbrengsten	188.770	188.770	212.804
Opname algemene reserve		59.268	0
Saldo te bestemmen resultaat	0	0	-2.978

Toelichting saldo

Het saldo van lasten en baten van het WBA bedroeg in 2022 -€ 2.978. In de begrotingswijziging van juli 2022 besloot het bestuur om een voorzien tekort te dekken door opname van een bedrag uit de algemene reserve. Bij het besluit tot vaststelling van de jaarrekening zal dit worden geëffectueerd.



Paragrafen

Op 1 juli 2016 zijn de financiële verordeningen conform artikel 212 en 213 van de Gemeentewet door het algemeen bestuur goedgekeurd. De paragrafen waaraan in de begroting verplicht aandacht moet worden besteed zijn financiering en bedrijfsvoering. Vanaf de begroting 2016 is tevens aandacht besteed aan de paragraaf Weerstandsvermogen. Artikel 26 BBV schrijft voor dat in de jaarrekening en het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden die ook in de begroting opgenomen zijn. Daar wordt in dit jaarverslag aan voldaan. Het BBV schrijft daarnaast nog voor dat ook de paragrafen Verbonden Partijen, Grondbeleid en Lokale Heffingen hier dienen te worden opgenomen. Voor het WBA zijn deze echter niet relevant: het WBA is een verbonden partij, aan grondbeleid wordt niet gedaan en er worden geen lokale heffingen geheven.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen, en mogelijkheden waarover het WBA beschikt om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Niet begrote uitgaven worden gedekt met de post "onvoorzien". Twee jaar geleden is deze post vervallen als gevolg van de bezuinigingen. Dat is in strijd met de BBV voorschriften, reden waarom de post onvoorzien vanaf 2024 weer zal worden opgenomen.

Het WBA beschikt vanaf medio 2017 over een algemene reserve die kan worden ingezet ter dekking van tegenvallers. In tegenstelling tot spelregel 5 van de "Nota Verbonden Partijen" worden de risico's niet gedragen door de deelnemers, maar door het WBA zelf. In een brief van 28 oktober 2015 heeft de fiscus voorgeschreven dat het WBA het voordelige saldo niet zal restitueren aan de deelnemers, omwille van het behoud van de ondernemersstatus en de daaraan gekoppelde btw-aftrek.

Omdat in 2022 een deel van de algemene reserve werd vrijgemaakt om het voorziene tekort aan te vullen, ontstond in het WBA bestuur een gesprek over de reserve(s) en het weerstandsvermogen. Centraal stond de vraag of de algemene reserve alsdan nog wel toereikend zou zijn of dat het WBA, zoals alle overige verbonden partijen, eigenlijk geen eigen algemene reserve behoeft, omdat de aangesloten gemeenten risicodragers zijn. De uitkomst was het opheffen (m.i.v. 2024) van de algemene reserve, het dan overhevelen van het saldo ervan naar een bestemmingsreserve, zodat in ieder geval aan de fiscale voorwaarden uit 2015 voldaan blijft worden. Bovendien dient de post onvoorzien te worden heringevoerd om tegenvallers op te vangen gedurende het jaar.

Deze mutaties zijn naar de mening van het bestuur verantwoord vooral omdat het WBA nagenoeg geen risico's kent van materiële aard. De ontwikkeling van lasten en baten gedurende de afgelopen zeven jaar is dermate evenwichtig en "storingsvrij" dat erkende ingrepen als een begrotingswijziging en gebruik van de post onvoorzien tot voldoende weerstandsvermogen leiden. Om tenslotte nog een indicatie te geven: de post onvoorzien werd nimmer aangesproken.

Qua risico's heeft het WBA te maken met drie categorieën, nl. *imago-risico*, *veiligheidsrisico* en *bedrijfsvoeringsrisico*.

Het *imago-risico* heeft betrekking op het niet (kunnen) voldoen aan de verwachtingen van de deelnemers. Het gaat dan specifiek om het uitoefenen van het archieftoezicht en de dienstverlening. Om de toezichtdienst tijdig en kwalitatief voldoende te kunnen (blijven) leveren heeft het WBA een toezichtteam gevormd,



bestaande uit specialisten op deelterreinen. Zo maken de informatieadviseurs, de studiezaalmedewerker en de juriste deel uit van dit team. Deze organisatievorm werkt goed en efficiënt. Zoals hiervoor al beschreven vonden alle geplande KPI-onderzoeken plaats en kon het WBA tijdig alle gevraagde adviezen verzorgen.

Dat het imago van het WBA goed is, werd bevestigd in de enquête van 2021, die voor het opstellen van de evaluatie van de GR werd gehouden. In het verslagjaar werden ter voorbereiding van de Beleidsvisie vragenlijsten uitgezet in de omgeving van het WBA. Ook daaruit was een positief beeld van die omgeving over het WBA af te leiden.

Het *veiligheidsrisico* betreft het niet of onvoldoende kunnen voldoen aan de nieuwe privacywetgeving en de eisen voor informatiebeveiliging zoals die worden gesteld in wet- en regelgeving en door de deelnemende gemeenten. Het WBA heeft sinds november 2018 een juridisch medewerker die tevens Functionaris Gegevensbescherming is. Zij heeft zich ontwikkeld tot een deskundige vraagbaak en adviseur in het woud van wet- en regelgeving, specifiek op het terrein van archief- en informatiebeheer. Het WBA onderscheidt zich nadrukkelijk van vrijwel alle andere archiefinstellingen in Nederland door een eigen juriste in dienst te hebben. Het WBA heeft ook een opgeleide CISO in de formatie, die samen met de juriste de organisatie optimaal ondersteunt qua informatieveiligheid. Het WBA heeft een eigen informatieveiligheidsbeleid en een informatieveiligheidsplan. Het plan voor 2022 is uitgevoerd.

Het *bedrijfsvoeringsrisico* behelst het niet kunnen leveren van overeengekomen dienstverlening ten gevolge van een hoog ziekteverzuim. In 2022 was sprake van een laag ziekteverzuim. Om het ziekteverzuim zoveel mogelijk te beperken reageert het management direct op ziektemeldingen. Langdurig verzuim krijgt extra aandacht door middel van zorgvuldig ingezette re-integratieprocessen en persoonlijke aandacht. Het ziekteverzuim voor het WBA was in 2022 1,89%.

Financieringsparagraaf

Financieringsrisico's

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden (Wet fido). Voor 2022 betrof dit 8,5% van het begrotingstotaal oftewel een bedrag van € 222.000. Het WBA ontvangt het merendeel van zijn inkomsten vooruit, waardoor er geen financieringstekort is.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de vaste schuld. De norm bepaalt dat de jaarlijkse verplichte aflossing en rente niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, zijnde € 522.000. Het totaal aan materiële vaste activa eind 2022 betrof € 159.000, waardoor een overschrijding van deze norm niet aan de orde is.



Liquiditeitsplanning

De exploitatielasten van het West-Brabants Archief worden gedekt door bijdragen van de deelnemers. De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdragen worden elke kwartaal bij de deelnemers in rekening gebracht. Omdat de exploitatielasten merendeels gelijkmatig over het kalenderjaar worden uitgegeven ontstaat gedurende het begrotingsjaar een liquiditeitsoverschot. Om boeterente te voorkomen werden de rekening-courant tegoeden boven de ton tot augustus 2022 (vanaf die maand verviel de negatieve rente) naar de schatkistrekening overgeboekt. Voor 2022 werd het schatkist drempelbedrag aangehouden van € 1.000.000. Al met al leidden deze acties bij het WBA niet tot het ontstaan van hoge banksaldi.

Rentekosten en renteopbrengsten

WBA heeft geen renteopbrengsten. De rentekosten bedroegen in 2022 € 800.

Financieringsbehoefte

De manier waarop het WBA met investeringen om gaat en de limieten die worden gehanteerd, zijn vastgelegd in de Nota Investeren en Afschrijven WBA 2019. Daarin is o.a. bepaald dat investeringen in uitgaven vanaf € 10.000 worden geactiveerd. Deze nota is in 2019 door het DB vastgesteld, bekrachtiging door het AB vond plaats in april 2020.

Bij de gemeente Bergen op Zoom loopt anno 2022 nog een geldlening gesloten voor de financiering van meubilair in het Koetshuis (vijftien jaar). Voor zover de financiële situatie het toelaat worden nieuwe investeringen zoveel als mogelijk met eigen middelen gedaan. De liquiditeit was ook in 2022 dusdanig op orde dat investeringen in IT-hardware en in een boekscanner uit eigen middelen konden worden gedaan en daarvoor geen leningen hoefden te worden afgesloten. Een liquiditeitsanalyse, opgesteld door onze nieuwe financieel dienstverlener, ondersteunde deze handelwijze.

Overige financiële aangelegenheden

Vanaf het controlejaar 2021 is een extra controle vooraf ingepland met de accountant en Profectum. Profectum is de financieel dienstverlener van het WBA die sinds deze jaarrekening de financiële ondersteuning levert. Een extra check door financiële beleidsadviseurs van twee WBA gemeenten is sinds enkele jaren eveneens een vast onderdeel in het proces van totstandkoming van de financiële beleidsdocumenten.

Bedrijfsvoeringsparagraaf

Personeel

Er staat nog één vacature open, die van functioneel beheerder. Na drie wervingsrondes is er een vergevorderd gesprek met een kandidaat. Het WBA merkt dat de markt krap is. Dat neemt niet weg dat het WBA creatief blijft in de manieren om potentiële kandidaten te bereiken.

Detacheringen van WBA medewerkers waren er:



- Bij de Mastboom Brosens Stichting voor de bewerking van een collectie en het archief (periode jan. – sept. variabel aantal uren per week). Dit betroffen werkzaamheden buiten werktijd die volledig werden vergoed.
- Bij het Zeeuws Archief voor beheer van de dislocatie Terneuzen (periode jan. – dec. voor 18 uur per week). Dit betrof een reeds langer lopende vaste detachering.
- Bij het Erfgoedcentrum Tongerlohuys als adviseur (periode jan. – dec. voor 18 uur per week). Dit betreft een andere invulling van vaste detachering ná de beëindiging van de plustaak Roosendaal.

In dit jaar waren er meerdere personele mutaties. In 2022 werkten er, inclusief stagiaires, gemiddeld 22,92 personen bij het WBA, goed voor gemiddeld 20,48 FTE. In 2021 waren dit nog gemiddeld 22,25 personen en 19,99 FTE. Voor verschillende (bedrijfsvoering) activiteiten worden derden ingehuurd. (NB: De kosten voor inhuur van derden zijn in 2022 nog geboekt bij de kostenplaats “Exploitatie”, maar worden vanaf 2023 geboekt bij de personeelskosten).

Maandelijks vergadert de Personeelsvertegenwoordiging met de bestuurder van het WBA. Daarin kwamen onderwerpen aan de orde als de nieuwe beleidsvisie, de organisatiestructuur, diverse projecten, het klimaat binnen het koetshuis.

De personeels- en salarisadministratie werd verzorgd door de afdeling P&O van de gemeente Bergen op Zoom. Op het gebied van de financiële administratie biedt een administratiekantoor ondersteuning.

Ook in 2022 namen WBA medewerkers in verschillende functies deel aan webinars. Individuele opleidings- en trainingstrajecten bleven beperkt.



Huisvesting

Het WBA maakte in 2022 gebruik van drie huisvestingslocaties, namelijk:

1. het Koetshuis in de Hofstraat te Bergen op Zoom voor de dienstverlening en kantoor

Dit pand is in 2016 geheel verbouwd en geschikt gemaakt voor 'bewoning' door het WBA. De gemeente Bergen op Zoom is eigenaar en verhuurt het aan het WBA. Het reguliere onderhoud is grotendeels voor rekening van de verhuurder.

2. het ondergronds depot aan het Wilhelminaveld in Bergen op Zoom

Dit depot met een capaciteit van ruim 10 strekkende kilometer wordt eveneens gehuurd van de gemeente Bergen op Zoom. Het depot is gebouwd in 2008 als gezamenlijke opslag voor zowel archief als museum. Deze functie vervult het nog steeds, maar de afzonderlijke bewaarruimtes zijn nu specifiek toegewezen aan deze beide gebruikers. De exploitatie is in de loop van 2017 overgegaan van de afdeling vastgoed van de gemeente Bergen op Zoom naar het WBA.

De exploitatiekosten worden volgens een vaste verdeelformule (5/8 WBA en 3/8 gemeente) verrekend met het Cultuurbedrijf.

3. het pand van het voormalig RAWB aan de Beukenlaan te Oudenbosch

Vanaf 2021 huurt het WBA de kelder met de drie archiefdepots van de nieuwe eigenaar, tandartspraktijk Halderberge. Over de huurprijs, de servicekosten en energiekosten zijn goede afspraken gemaakt met de eigenaar.

Op advies van de accountant werd de onderhoudsvoorziening berekend en vervolgens afgeschaald op basis van een geüpdatet meerjarig onderhoudsplan. Dit was nodig om in de nieuwe situatie het vervangend onderhoud te regelen tussen huurder en verhuurder. Vanaf 2021 is de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening aangepast van € 7.800 naar € 5.245.

Automatisering

Het WBA is een moderne organisatie die zoveel mogelijk digitaal en plaats- tijd- en apparaat onafhankelijk werkt. Dit vereist onder andere een flexibele ICT-inrichting, welke het mogelijk maakt om op elke werkplek aan te sluiten en in te loggen. In 2022 vond een aanbesteding plaats voor een nieuwe IT leverancier. Deze leverancier heeft tevens het IT landschap vernieuwd en bij de tijd gebracht.

In de loop van 2022 zijn wederom verdere maatregelen genomen om de beveiliging van onze gegevens te verbeteren en om de bedrijfszekerheid te vergroten. Het jaarplan informatiebeveiliging werd uitgevoerd en de FG en CISO verzorgden elk kwartaal een update met tips voor een optimale beveiliging van de bedrijfsinformatie van het WBA. Veelal gericht op bewustwording van de collega's.

Het interne verbetertraject van de eigen archivering, mede naar aanleiding van de bevindingen uit het KPI-verslag van het WBA, werd voortgezet maar is nog niet geheel afgerond. Een eigen zaakstelsel werd beheerd. De technische ondersteuning van het WBA netwerk bleef gedeeltelijk uitbesteed en is gedeeltelijk door een eigen medewerker opgepakt.



Meerjarenbalans en kengetallen

Meerjarenbalans

Hieronder de geprognosticeerde eindbalans voor zowel het verslagjaar als de meerjarenraming. De bedragen betreffen de eindstanden van elk jaar per 31-12.

Activa	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Materiele vaste activa	87.440	130.237	159.060	120.564	82.068	43.572	34.681	25.790
Totaal vaste activa	87.440	130.237	159.060	120.564	82.068	43.572	34.681	25.790
Uitzettingen korter dan 1 jaar	296.182	46.182	56.236	56.236	56.236	56.236	56.236	56.236
Liquide middelen	72.418	210.550	409.460	344.201	370.389	387.710	397.126	254.701
Overlopende posten	87.761	87.761	99.266	99.266	99.266	99.266	99.266	99.266
Totaal vlottende activa	456.361	344.493	564.963	499.703	525.891	543.212	552.628	410.203
Totaal Activa	543.801	474.730	724.022	620.267	607.959	586.784	587.309	435.993
Passiva	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022	Begr. 2023	Begr. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027
Algemene reserve	128.073	128.073	128.073	125.095	-	-	-	-
Reserve innovatie digitale dienstverlening	65.000	65.000	134.715	29.715	29.715	29.715	29.715	29.715
Reserve innovatie collectie beheer systeem	69.715		-	-	125.095	125.095	125.095	-
Te bestemmen resultaat			- 2.978	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	262.789	193.073	259.810	154.810	154.810	154.810	154.810	29.715
Voorzieningen	26.872	31.517	32.117	37.362	29.053	11.879	16.404	- 5.817



Vaste schulden	40.000	36.000	36.000	32.000	28.000	24.000	20.000	16.000
Totaal vaste passiva	66.872	67.517	68.117	69.362	57.053	35.879	36.404	10.183
Vlottende schulden <1 jaar	155.341	155.341	319.612	319.612	319.612	319.612	319.612	319.612
Overlopende passiva	58.799	58.799	76.483	76.483	76.483	76.483	76.483	76.483
Totaal vlottende passiva	214.140	214.140	396.095	396.095	396.095	396.095	396.095	396.095
Totaal Passiva	543.801	474.731	724.022	620.267	607.958	586.784	587.309	435.993

Voor de meerjarenbalans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Materiële vaste activa

De eindbalans van de materiële vaste activa wordt bepaald door de geplande afschrijvingen op investeringen en het toevoegen van nieuwe investeringen.

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden zijn gebaseerd op cijfers van 2022.

Eigen vermogen en voorzieningen

De voor 2022 geplande opname van de reserve digitale dienstverlening website had geen doorgang. Het project beleefde helaas een valse start. Dit betekent dat het volledige saldo van deze voorziening doorschuift naar 2023. Vanaf 2024 zijn er tal van mutaties in de reserves van het WBA. Deze worden toegelicht in de staat van reserves en voorzieningen in de begrotingswijziging 2023 en de begroting 2024. De toevoegingen en onttrekkingen op de voorziening zijn gebaseerd op de gegevens in het meerjarig onderhoudsplan.

Vaste schuld

Hiervoor wordt het aflossingsschema van de huidige leningenportefeuille gehanteerd. De vervanging van het gehele netwerk wordt gefinancierd met eigen middelen.



Kengetallen

Aan de hand van de meerjarenbalans zijn onderstaande kengetallen tot stand gekomen.

Kengetallen	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	-5,04%	-1,70%	-2,83%	-3,61%	-4,15%	-4,68%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	35,88%	24,95%	25,46%	26,38%	26,36%	6,81%
Structurele exploitatieruimte	0,11%	0%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn ook gemeenschappelijke regelingen VPB-plichtig. Bij de oprichting van het WBA is door "Gert Vos BTW-Advies" o.a. een VPB advies uitgebracht. Later is dit advies overgenomen door de accountant. In dit advies is geconcludeerd dat de activiteiten van het WBA niet te kwalificeren zijn als onderneming in fiscale zin. Hoewel er de afgelopen jaren steeds sprake was van een positief resultaat, geldt nog steeds dat het WBA geen winstoogmerk kent.

Jaarrekening



Inleiding Jaarrekening 2022

Opzet van de jaarrekening

Evenals in 2021 zijn aan de jaarrekening geen bijlagen toegevoegd. Gemeenten vinden dit geen noodzaak. Desgewenst kan en wil het WBA uiteraard, op verzoek, inzage geven tot alle financiële informatie.

Verantwoording resultaat 2022

Met deze jaarrekening willen wij verantwoording afleggen over het in 2022 gevoerde financiële beheer. Het boekjaar 2022 sluit met een nadelig resultaat van € 2.978. Dit saldo is vooral veroorzaakt door de hogere energiekosten. In de bestuursrapportage van juli 2022 werd er al een nadelig saldo voorzien. Het bestuur besloot daarop om de algemeen reserve te benutten voor dekking daarvan.

Rechtmatigheid

In het kader van de uitvoering van de begroting is wederom aandacht geschonken aan de interne regelgeving en de vaststelling van een toetsingskader voor de controle van de rechtmatigheid. De procesbeschrijvingen voor inkoop en salarisbetalingen zijn in 2022 voor zover relevant, geactualiseerd.

Controleprotocol, normenkader, directiestatuut en mandaatregeling en alle andere financiële regelingen bij het WBA zijn in 2022 onderwerp van onderzoek en gesprek geweest ter voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording door het WBA zelf. De accountant ondersteunde het WBA bij het opstellen van een WBA plan rechtmatigheidsverantwoording en de verslaglegging daarover. Medio 2023 zullen alle benodigde beleidsdocumenten beschikbaar zijn en kan het bestuur besluiten hierover nemen. In ieder geval wordt bij de werkprocessen die op dit onderwerp van toepassing zijn, al vanaf begin 2023 rekening gehouden met rechtmatigheidsverantwoording. Vanzelfsprekend zal het WBA zorgen voor aansluiting bij de processen en verantwoordelijkheden van de accountant.

Ondernemerschap voor de omzetbelasting

Naar aanleiding van een ingesteld boekenoverzicht over de jaren 2001 – 2005 heeft de inspectie omzetbelasting in januari 2006 geconcludeerd dat de vrijstellingsbepaling van artikel 11 lid 1 letter u van de wet omzetbelasting niet op het RAWB van toepassing is. Het RAWB maakt fiscaal gezien winst of verlies doordat de bijdrage van de deelnemers niet wordt beperkt tot het aandeel in de kosten van de exploitatie. Dat houdt in dat het RAWB belast ondernemer is voor de omzetbelasting en als gevolg daarvan alle in rekening gebrachte omzetbelasting mag verrekenen. Deze stellingname is in een brief van 28 oktober 2015 door de fiscus herbevestigd specifiek voor de nieuwe archieforganisatie WBA. Daarin is ook bepaald dat de deelnemers geen recht hebben op terugbetaling van hun evenredig aandeel in de te vormen reserve(s). De algemene reserve is echter wél gelimiteerd. Het bestuur heeft hiervoor in 2018 een plafond van 5% ingesteld.

Omdat een substantieel deel van de algemene reserve werd gereserveerd voor dekking van een voorzien tekort in 2022, ontstond de discussie over het genoemde plafond. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is daarop al uitvoerig ingegaan.



Overzicht van lasten en baten in de jaarrekening 2022

In onderstaande tabel is gekozen voor een compactere verantwoording van de inkomsten en uitgaven van het WBA in 2022. In de laatste kolom wordt de relatie tussen in 2022 gewijzigde begroting en exploitatie over 2022 getoond, hetgeen leidt tot het al eerder genoemde nadelige saldo van € 2.978.

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil 2022
Personeelslasten	1.670.102	1.713.368	1.657.035	56.333
Huisvestingslasten	490.942	490.942	519.721	-28.779
Exploitatielasten	445.060	461.062	456.360	4.702
Toevoeging aan voorziening	5.245	5.245	5.245	0
Totaal Lasten	2.611.349	2.670.617	2.638.361	32.256
Bijdragen Deelnemers	2.422.579	2.422.579	2.422.579	0
Overige Baten	188.770	188.770	212.804	24.034
Onttrekking aan voorziening	0	0	0	0
Totaal Baten	2.611.349	2.611.349	2.635.383	24.034
Totaal saldo Baten en Lasten	0	-59.268	-2.978	-56.290
Onttrekking aan reserves	0	59.268	0	59.268
Resultaat na verwerking reserves	0	0	-2.978	2.978



Alleen verschillen groter dan €10.000 of van bijzondere aard worden toegelicht.

Personeelskosten

De salariskosten voor het formatieve personeel waren lager dan begroot. Dat kwam vooral doordat vacatures in 2022 nog niet konden worden ingevuld. De krapte op de arbeidsmarkt was ook bij het WBA merkbaar. Inmiddels (maart 2023) zijn geschikte kandidaten gevonden.

Huisvestingslasten

De hogere huisvestingslasten zijn geheel toe te schrijven aan de gestegen energiekosten in 2022. Dat gold voor alle drie de locaties van het WBA.

Overige baten

In 2022 waren de vergoedingen voor detachering hoger dan geraamd. En de vergoeding voor 3/8 van de lasten van het archiefdepot was hoger omdat de kosten (voornamelijk de energiekosten) voor het WBA ook hoger waren.

Saldo 2022 na verwerking reserve

Het saldo over 2022 is negatief en zal worden gedekt door een opname uit de algemene reserve conform bestuursbesluit van juli 2022.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich vanaf het rekeningjaar minder dan 4 jaar voordoen. Vanzelfsprekend waren er uitgaven met een incidenteel karakter. Maar, overwegend kleine bedragen. Hieronder de incidentele lasten en baten van rond de € 10.000.

Incidentele baten en lasten Bedrijfsvoering	Lasten 2022	Baten 2022
Kosten afgebroken traject nieuwe website	7.185	
Uitgaven voor Beleidsvisie WBA	12.182	
Totaal	19.367	0



Balans per 31 december 2022

ACTIVA			PASSIVA		
Omschrijving	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)	Omschrijving	31-12-2022 (€)	31-12-2021 (€)
Vaste activa			Vaste passiva		
			<u>Eigen vermogen</u>		
			Algemene reserve	128.073	128.073
			Reserve digitale dienstverlening website	134.715	65.000
			Te bestemmen resultaat	2.978-	69.715
<u>Materiële vaste activa</u>					
Investeringen met economisch nut	159.060	87.440	<u>Voorzieningen</u>		
			Onderhoud gebouw en inventaris	32.117	26.872
			<u>Vaste schulden</u>		
			Kapitaalverstrekking gem. Bergen op Zoc	40.000	44.000
Totaal vaste activa	159.060	87.440	Totaal vaste passiva	331.927	333.660
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>			<u>rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	54.114	38.445	Overige schulden	319.612	155.341
Overige vorderingen	2.122	7.738			
Vordering op rijkschatkist	300.000	250.000			
<u>Liquide middelen</u>			<u>Overlopende posten</u>		
Banksaldi	109.447	72.327	Nog te betalen bedragen	72.483	54.799
Kas	13	90			
<u>Overlopende posten</u>					
Nog te ontvangen bedragen	1.324				
Vooruitbetaalde bedragen	97.942	87.761			
Totaal vlottende activa	564.962	456.361	Totaal vlottende passiva	392.095	210.140
Totaal generaal	724.022	543.801	Totaal generaal	724.022	543.800



Grondslagen van de financiële verslaglegging

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaglegging is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het algemeen bestuur op 1 juli 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en (spaar)verlofaanspraken.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.



Investerings hebben een economisch nut indien ze handelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota Investeren en Afschrijven, zoals laatstelijk vastgesteld door het algemeen bestuur in haar vergadering van 13 november 2019. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten in het eerste jaar na investering. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Meubilair Koetshuis	15 jaar lineair
Revisie elektronische aandrijving archiefstellingen	10 jaar lineair
Hardware kantoorautomatisering	6 jaar lineair
Laptops	3 jaar lineair

Reserves

De bestemmingsreserve "Digitale dienstverlening website" is gevoed met een door het bestuur benoemd deel van het rekeningresultaat 2021, groot € 69.715.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

De voorziening onderhoud gebouw en inventaris pand Beukenlaan te Oudenbosch, is gebaseerd op het in 2020 opgesteld meerjarig onderhoudsplan.

Langlopende schulden en vlottende passiva

De langlopende schulden en vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Het saldo van lasten en baten is berekend op basis van het stelsel van lasten en baten. Dat houdt in dat de kosten en opbrengsten verantwoord worden in het



boekjaar waarop zij betrekking hebben. In de jaarrekening is zoveel mogelijk met verplichtingen rekening gehouden. Eventuele afwikkelingsverschillen worden in het volgende boekjaar functioneel verantwoord.

Overlopende activa

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
Bij eventuele oninbaarheid van een vordering wordt een voorziening getroffen.



Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 01-01-2022	Investeringsen	Afschrijvingen	Desinvesteringsen	Boekwaarde 31-12-2022
Machines, apparaten installaties	40.000	0	4.000	0	36.000
Electronische aandrijving archiefsysteem	39.128	0	4.891	0	34.237
Hardware kantoorautomatisering	8.312	66.098	8.312	0	66.098
Boekscanner	0	22.725	0	0	22.725
Totaal	87.440	88.823	17.203		159.060

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar:

	Saldo 31-12- 2022	Voorziening oninbaarheid	Saldo 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	54.114		38.445
Overige vorderingen	2.122		7.738
Vordering op rijksschatkist	300.000		250.000
Totaal	356.236	0	296.183



Vordering op rijkschatkist

In 2022 voldeed het WBA aan de gestelde voorwaarden voor schatkistbankieren. In de praktijk betekent dit dat er tijdig wordt afgeroomd naar de schatkistrekening van de gemeente Bergen op Zoom en dat daardoor het gemiddeld bedrag aan liquide middelen per kwartaal onder de limiet van € 1.000.000 blijft. Ultimo 2022 had het WBA nog een tegoed van € 300.000 op de schatkistrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	68	122	125	224
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	932	878	875	776
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	2.611			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	2.611			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000			



(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.104	11.080	11.466	20.625
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	68	122	125	224

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft voornamelijk vorderingen op gemeente Bergen op Zoom voor de kosten die het WBA heeft gemaakt voor het depot Wilhelminaveld 97 en vorderingen op Erfgoedcentrum Tongerlohuis en het Zeeuws Archief voor detachering.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2022	2021
Kassaldo	13	90
Banksaldi	109.447	72.327
Totaal	109.460	72.417



Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden.

	2022	2021
Vooruitbetaalde bedragen	97.942	87.761
Nog te ontvangen bedragen	1.324	0
Totaal	99.266	87.761

De vooruitbetaalde bedragen bestaan voornamelijk uit facturen voor hosting, storage en licenties.



Passiva

Eigen Vermogen

Het verloop in 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Reserves	Saldo 1-1-2022	Resultaat bestemming 2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	128.073		0	0	128.073
Reserve Innovatie digitale dienstverlening	65.000	69.715	0	0	134.715
Totaal	193.073	69.715	0	0	262.788

Het positieve resultaat over 2021 betreft een bedrag van € 69.715 en is conform bestuursbesluit van 12 juli 2022 toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor de innovatie van de digitale dienstverlening d.m.v. een nieuwe website.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

	2022	2021
Onderhoud gebouw Oudenbosch	32.117	26.872
Totaal	32.117	26.872



Het verloop in 2022 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Onderhoud gebouw Oudenbosch	26.872	5.245	0	32.117
Totaal	26.872	5.245	0	32.117

De verkoop van het pand Beukenlaan 1d te Oudenbosch leidt tot minder onderhoudskosten. Aan de hand van het geüpdatete meerjarig onderhoudsplan is de voorziening na overleg met de accountant in 2020 afgeschaald naar € 25.859. De jaarlijkse toevoeging is met behulp van een gemiddeld percentage berekend op € 5.245. (was € 7.800) De onttrekking uit de voorziening is gebaseerd op de ramingen in het meerjarig onderhoudsplan.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

	Saldo 1-1-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	44.000		4.000	40.000
Totaal	44.000	0	4.000	40.000

De factuur voor de aflossing van de lening Gemeente Bergen op Zoom is pas ontvangen in februari 2023. De betaling heeft dus in 2023 plaatsgevonden waardoor de aflossing is te zien in het volgend boekjaar. De rentelast van de vaste schulden 2022 bedroeg € 800

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	2022	2021
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	319.612	155.341
Overlopende passiva	72.483	54.799
Totaal	392.095	210.140



Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het WBA volgt de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Moerdijk, maar de gemeente Bergen op Zoom voert deze uit. De ondersteuning op het gebied van financiën, exclusief de uitvoering van het feitelijke betalingsverkeer is vanaf 2022 belegd bij een administratiekantoor. De huurverplichtingen betreffen het kantoorpand van het WBA, het centrale archiefdepot in de centrumgemeente Bergen op Zoom en de archiefkelder in het voormalig RAWB gebouw in Oudenbosch.

De in dit overzicht opgenomen bedragen zijn als volgt berekend: de kosten in het jaar 2023 vermenigvuldigd met de resterende looptijd.

Verplichting	Dienstverlener	Ingangsdatum	Looptijd	Kosten 2023 e.v.
Ondersteuning P en O	gemeente Bergen op Zoom	1-1-2022	5 jaar	152.000
Ondersteuning financiën	Profectum BV	1-1-2022	2 jaar met verl.	55.245
Huur Koetshuis Hofstraat 2b	gemeente Bergen op Zoom	1-1-2017	25 jaar	1.459.599
Huur archiefdepot Wilhelminaveld 97	gemeente Bergen op Zoom	1-7-2016	25 jaar en 6 mnnd	4.774.904
Huur kelderdepot Beukenlaan 1d Oudenbosch	Tandartspraktijk Halderberge	1-1-2021	25 jaar	871.843
Lease kopiers	BNP / Canon	19-2-2020	51 maanden	5.386
Lease Bedrijfswagen	Van Mossel	10-11-2020	5 jaar	15.813



Gebeurtenissen na balansdatum

Zijn niet van toepassing voor het WBA in 2022.

Kostenverdeling per taakveld

Kostenverdeling per taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022
Taakveld 0.4: Bedrijfsvoering	569.169	€ 652.000
Taakveld 5.4: Musea	2.042.180	€ 1.986.361
Totaal kosten WBA	2.611.349	€ 2.657.901
Percentage Bedrijfsvoering van totale kosten WBA	21,80	24,53



Overzicht WNT 2022

Bezoldiging topfunctionarissen

Vanuit de WNT dient van een aantal topfunctionarissen een aantal gegevens in de jaarrekening te worden opgenomen. Het gaat er bij deze personen niet om of ze meer verdienen dan in de Wet staat vermeld; er dient een aantal gegevens te worden opgenomen. Door de wetgever is voor een gemeenschappelijke regeling als topfunctionaris aangewezen de directeur. WBA rapporteert alleen over deze topfunctionaris.

Voor de directeur ontstaat hiermee het volgende beeld. Voor een overzicht van bestuurders van de gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief in 2022 wordt verwezen naar het overzicht op pagina 5. Deze ontvangen geen bezoldiging vanuit het WBA.

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	M.H.M. Korving
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01-2022 t/m 31- 12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging ⁹	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.012,59
Beloningen betaalbaar op termijn	17.167,92
Subtotaal	116.180,51
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	116.180,51



Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	M.H.M. Korving
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2021	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	90.549,52
Beloningen betaalbaar op termijn	16.499,48
Subtotaal	106.999,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Bezoldiging	106.999,00

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Regionaal Archief West-Brabant in de openbare vergadering van 10 juli 2023

De voorzitter,

De secretaris,

A.J. Moerkerke

M.H.M. Korving

Het verleden snel gevonden.

Aan het algemeen bestuur van
West-Brabants Archief

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda

T: +31 (0)76 525 00 00

breda@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief te Bergen op Zoom gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het door het algemeen bestuur op 10 april 2019 vastgestelde normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2022;
- 2 de balans per 31 december 2022;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 het overzicht van de lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 26.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen normenkader rechtmatigheid.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 20 april 2023
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend,

drs. R. Opendorp RA

Accountantsverslag

West-Brabants Archief

Boekjaar 2022



**West
Brabants
Archief**

Aan de leden van het bestuur van
West-Brabants Archief
Hofstraat 2b
4611 TJ BERGEN OP ZOOM

ONDERWERP:

Accountantsverslag 2022

DATUM:

Breda, 20 april 2023

Geachte leden van het bestuur,

Voor u ligt het accountantsverslag dat wij hebben opgesteld op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2022 van het West-Brabant Archief.

De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de eindejaarscontrole hebben wij in dit accountantsverslag opgenomen. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening 2022 van West-Brabant Archief.

Wij bedanken de directie en de betrokken medewerkers van West-Brabant Archief. voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Indien en voor zover de jaarrekening niet wordt goedgekeurd en vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.



drs. B. Smeenk RA
Director Audit

Inhoudsopgave



Bestuurlijke
samenvatting



Opdracht, scope
en uitkomsten



Financiële
positie



Belangrijkste
bevindingen



Bevindingen
interne
beheersing



Overige
onderwerpen




Bijlagen




Bestuurlijke samenvatting


1. Bestuurlijke samenvatting



Wij zijn voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.



Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.




Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2022.




We hebben geen begrotingsoverschrijdingen geconstateerd.



Uit onze controle blijken geen ongecorrigeerde fouten groter dan de rapporteringstolerantie.



Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole geen andere bevindingen.



Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 in overeenstemming is met de Wet normering Topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2022 van West-Brabants Archief voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

1. Bestuurlijke samenvatting

Als accountant van West-Brabants Archief hebben wij de controle van de jaarrekening uitgevoerd op basis van de kaders en normen die door de wetgever als ook door u als algemeen bestuur aan ons zijn meegegeven.

In dit accountantsverslag doen wij verslag van de uitkomsten van ons onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatige totstandkoming van de lasten en baten en de activa en passiva in de jaarrekening 2022.

In hoofdstuk 2 geven wij inzicht in de aard en reikwijdte van de werkzaamheden. Hierin worden onder andere de toleranties benoemd en de gekozen controleaanpak. De bij onze controle van de jaarrekening 2022 toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% (€ 26.000) en voor onzekerheden 3% (€ 79.000) van de totale lasten. Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd die het netto resultaat beïnvloeden.

Hoofdstuk 3 geeft de ontwikkeling van het eigen vermogen over de jaren heen weer. Hierin is zichtbaar dat de algemene reserve stabiel is en de fluctuaties in het eigen vermogen worden verklaard door het resultaat boekjaar en de incidenteel gevormde bestemmingsreserves.

In hoofdstuk 4 van dit accountantsverslag gaan wij met name in op de zaken die van belang zijn voor u als algemeen bestuur. Wij ondersteunen u daarbij in uw controlerende rol en uw besluitvorming rondom de jaarrekening.

Ten aanzien van de prestatielevering inkopen, constateren wij dat dit een intensief deel van de controle is. De organisatie heeft hier in 2022 stappen in gezet. In het kader van de aankomende rechtmatigheidsverantwoording door het bestuur is het van belang om op dit element de interne beheersing en vastlegging te verbeteren. Hierbij is samen met de nieuwe financieel dienstverlener gekeken naar de inrichting van het proces voor de factuurcontrole. We adviseren dit ook verder in het proces te borgen en te documenteren.

Ook de toepassing van verslaggevingsstandaarden worden in dit hoofdstuk behandeld. We constateren dat de standaarden juist zijn toegepast.

In hoofdstuk 5 gaan we in op specifieke verslaggevingsaspecten (WNT en het schatkistbankieren). Wij hebben hier geen bijzonderheden geconstateerd.

In hoofdstuk 6 gaan wij in op een aantal overige onderwerpen waarover wij dienen te rapporteren. Dit betreft de onafhankelijkheid van ons als accountant, de wijze waarop wij in onze controle omgaan met fraude en onze conclusie ten aanzien van de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij hebben geen signalen van fraude geconstateerd. Daarnaast zijn wij onafhankelijk van West-Brabants Archief.

Ten slotte hebben wij in hoofdstuk 7 informatie opgenomen over een aantal actuele onderwerpen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording die mogelijk met ingang van 2022 van kracht is en welke effecten dit heeft voor uw organisatie. Daarnaast algemene ontwikkelingen die voor de organisatie van belang zijn.

Opdracht Scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.1 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 8 augustus 2022 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- ❑ Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- ❑ Financiële verordening West-Brabants Archief zoals vastgesteld door het bestuur d.d. 1 juli 2016.

Tijdens de uitvoering van de controle hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2022 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

2.2 Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 26.000. Deze materialiteit sluit aan op het door het bestuur vastgestelde percentage.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 26.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 79.000
Rapporteringstolerantie	Conform financiële verordening	€ 5.000

2.3 Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- schattingen en toelichtingen in de jaarrekening;
- nauwkeurigheid van de voorzieningen;
- rechtmatigheid van de Europese aanbestedingen;
- WNT-verantwoording;
- onrechtmatige en/of onnauwkeurige betalingen inkopen.

2.4 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd. Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan vastgesteld. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, beoordeling onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. In het verslagjaar 2022 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.5 Jaarverslag en overige gegevens

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar.





De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2022 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

2.6 Managementinzicht en schattingen

Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het bestuur. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel, maar wel voorzichtig. De maximale voorziening is opgenomen terwijl de mogelijk bestaat dat de volledig voorziening niet noodzakelijk is. Voor volgend jaar dient hier een verdiepende analyse plaats te vinden.

Schattingen			
Belangrijkste schattingsposten	Inschatting 2021	Inschatting 2022	Toelichting
Onderhoudsvoorziening			Wij kunnen ons vinden in de waardering van de onderhoudsvoorziening. Op basis van het huidige plan is voldaan aan de vereisten voor een onderhoudsvoorziening.
Inbaarheid van de vorderingen			We kunnen ons vinden in de waardering van de vorderingen.

Controleverschil	Voorzichtig	Evenwichtig	Optimistisch	Controleverschil
				
<i>Aanvaardbare bandbreedte, gebaseerd op basis van de gehanteerde materialiteit</i>				



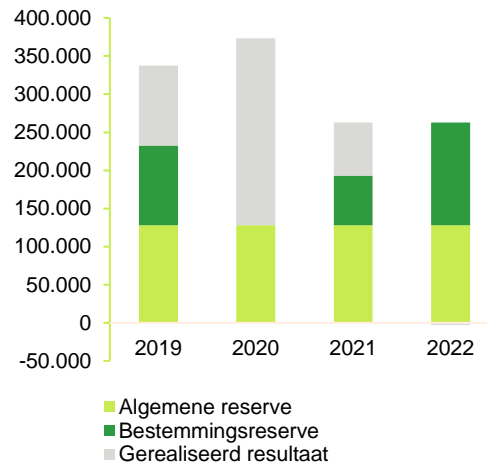
Financiële positie

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.1 Verloop van het eigen vermogen van uw gemeenschappelijke regeling

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2022 volgens de jaarrekening € 0,3 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)



De totale reserves ter hoogte van € 0,3 miljoen bestaat een algemene reserve, een bestemmingsreserve en het resultaat boekjaar.

3.2 Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een negatief saldo zien van € 2.978. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt € 2.978 negatief. In de begroting was rekening gehouden met een resultaat van nihil na mutaties in de reserves.



**Constateringen
accountantscontrole**

4. Constateringen accountantscontrole

4.1 niet-gecorrigeerde afwijkingen

Wij hebben naar aanleiding van onze controle geen, niet gecorrigeerde fouten groter dan de rapporteringstolerantie.

4.2 Een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid

Bij de jaarrekening over boekjaar 2022 zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring voor het aspect getrouwheid als ook voor het aspect rechtmatigheid te verstrekken, waarvan de oordeelparagraaf als volgt luidt:

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van West-Brabants Archief op 31 december 2022, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in de financiële verordening.

Wij gaan er daarbij vanuit dat de door het dagelijks en algemeen bestuur geen wijzigingen worden doorgevoerd in de goed te keuren jaarrekening.

4.3 Geen (materiële) afwijkingen die in het oordeel moeten worden betrokken in het kader van begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op Artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting, via de verordening op het financieel beheer en het controleprotocol.

Het systeem van budgetbeheer en –bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het algemeen bestuur van budgetoverschrijdingen brengt het risico met zich mee dat er inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota rechtmatigheid die door de Commissie BBV is uitgebracht. Een belangrijke inhoudelijke aanvulling betreft de vaststelling, dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In het geval dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven, wordt betrokken. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In de jaarstukken 2022 legt het dagelijks bestuur in de toelichting op het overzicht van baten en lasten verantwoording af over de realisatie van de lasten en baten ten opzichte van de begroting na wijziging. Uit de analyse blijkt geen overschrijding van de begrote lasten.

4. Accountantscontrole

4.4 Bevindingen uit de eindejaarscontrole

Rechtmatigheid inkopen en prestatielevering

Ten aanzien van rechtmatigheid inkopen en prestatielevering constateren wij dat dit een intensief deel van de controle blijft. Dit onderdeel van de controle is in het huidige boekjaar goed verlopen. Registratie van de prestatieleveringen is verbeterd voor 2022, waardoor dit proces soepel verlopen.

4.5 Voorziening groot onderhoud

Als gevolg van de verkoop van het pand te Oudenbosch een aantal jaren terug is de voorziening groot onderhoud deels vrijgevallen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen het deel van de voorziening dat reeds was opgebouwd specifiek voor het onderhoud van het archief en het overige onderhoud van het pand.

In 2022 heeft de dotatie conform plan plaatsgevonden voor de componenten die voor rekening komen van West-Brabants Archief. In 2022 hebben geen onttrekkingen plaatsgevonden.

4.6 Verslaggevingsgrondslagen

Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. West-Brabants Archief heeft gedurende 2022 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen.

Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de organisatie.

4.7 Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2022 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijken geen onrechtmatigheden.

4.8 Financiering

In 2022 heeft u geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. We constateren dat West-Brabants Archief voldoet aan het kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De verantwoording schatibankieren voldoet aan de te stellen eisen.

4.9 Mutaties in de reserves

Uit onze controle inzake de mutaties in de reserves zijn geen bevindingen voortgekomen.

4.10 Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde kredieten. Wij constateren geen materiële overschrijdingen op investeringsniveau ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

A close-up photograph of a pencil writing on a document. The pencil is positioned diagonally from the top left towards the bottom right. The tip of the pencil is in contact with the paper, creating a dark, slightly blurred line. The background is a light-colored, textured surface, possibly paper or a document cover. The overall lighting is soft, highlighting the texture of the pencil and the paper.

Kwaliteit verslaggeving

5. Specifieke verslaggevingsonderwerpen

5.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Uw gemeenschappelijke regeling neemt in de jaarrekening de verantwoording van de Wet Normering Topinkomens (WNT) op. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichting geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt. Zijn de maximale bedragen van topfunctionarissen overschreden

In het kader van de jaarrekening 2022 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen en hun bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging dienstverband binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er overige functionarissen, niet topfunctionarissen met een dienstbetrekking zijn die een hogere bezoldiging dan het naar rato van de omvang van het dienstverband berekende algemene bezoldigingsmaximum voor 2022 de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel meer uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.



Overige Aandachtspunten

6. Overige aandachtspunten

6.1 Overige dienstverlening -> onafhankelijkheid accountant

Baker Tilly (Netherlands) N.V. heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om zijn onafhankelijkheid en die van zijn medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Voorschriften en procedures omtrent onafhankelijkheid. Deze voorschriften voor professioneel gedrag op het gebied van kwaliteit en onafhankelijkheid zijn opgenomen in de Gedragscode van Baker Tilly (Netherlands) N.V. Deze Gedragscode geldt voor iedere medewerker van Baker Tilly Netherlands N.V. en wordt natuurlijk steeds geactualiseerd;
- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners en medewerkers van Baker Tilly (Netherlands) N.V. en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling, of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- Intern en extern kwaliteitsonderzoek;
- Reviews door externe toetsers die niet bij de opdracht betrokken zijn, ter waarborging van een deugdelijke grondslag/deskundig oordeel;
- Roulatie van externe accountants op de opdracht.

Wij zijn van mening dat wij in relatie tot uw organisatie onafhankelijk in overeenstemming met de ViO (Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants), hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

6.2 Fraude

Bij de uitvoering van de werkzaamheden hanteren wij onder andere de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS) 240: “De verantwoordelijkheid van de accountant voor het onderkennen van het risico van fraude in het kader van de controle van financiële overzichten”.

Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor de preventie van fraude. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een cultuur van eerlijkheid en ethisch verantwoordelijk gedrag.

Zij dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude zo veel mogelijk te beperken, zodat de integriteit van de financiële verslaggeving is gewaarborgd.

Tijdens de controle van de jaarrekening inventariseren wij de frauderisico's binnen uw organisatie en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude. Tijdens de beoordeling bleek ons dat binnen uw organisatie reeds de nodige aandacht wordt besteed aan de onderwerpen fraude en integriteit. U heeft aangegeven belang te hechten aan een adequate beheersing van frauderisico's.

Volledigheidshalve wijzen wij erop dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens onze controle hebben wij geen fraude geconstateerd.

In onze controle hebben we betalingen als frauderisico geïdentificeerd omdat er sprake is van het zelfstandig kunnen verrichten van betalingen (geen verplichte functiescheiding). Ter ondervanging van dit risico hebben de steekproef op de kosten doorgetrokken tot aan de betalingen om vast te stellen dat betaling aan juiste bankrekening plaatsvinden en gebaseerd zijn op een factuur die intern geaccordeerd is. Daarnaast hebben we een analyse uitgevoerd op het MT940-bestand over 2022 om vast te stellen of er betalingen hebben plaatsgevonden naar bankrekening (puur waarop salaris wordt uitbetaald) en op naam van degenen die bevoegd zijn om betalingen te verrichten. Hieruit blijken geen bijzonderheden en resteert geen risico met betrekking tot de betalingen.

6.3 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij onderzoeken de geautomatiseerde gegevensverwerking voor zover wij dat noodzakelijk achten in het kader van de controle van de jaarrekening. De accountantscontrole kan daarom leiden tot andere constatering dan wanneer een gericht onderzoek naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking wel zou plaatsvinden. Aan ons is ook geen opdracht verstrekt met dit doel. De door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben evenwel geen bevindingen opgeleverd die wij in dit kader onder uw aandacht moeten brengen.



Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording aangenomen.

Dit betekent dat met ingang van het boekjaar 2023 de accountant uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening afgeeft. In de jaarrekening wordt door het dagelijks bestuur een nieuwe toelichting over rechtmatigheid opgenomen ('rechtmatigheidsverantwoording'). In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het dagelijks bestuur zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.

Op dit moment wordt gekeken naar de noodzakelijke aanpassingen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Ook bij gemeenschappelijke regelingen moeten de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen. Naast de verplichting dat in de jaarstukken 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moet worden opgenomen en het feit dat deze ook onderbouwd moet worden door (bijvoorbeeld) een verbijzonderde interne controle zijn ook een aantal operationele zaken die (in)geregeld moeten worden. Met ingang van boekjaar 2023 is het verplicht het normenkader voor de rechtmatigheid jaarlijks door het dagelijks bestuur te laten vaststellen. Tot en met boekjaar 2022 bestaat ook de mogelijkheid om het normenkader ter kennisgeving aan het algemeen bestuur aan te bieden. Inhoudelijk krijgt het algemeen bestuur ook een aanvullende verantwoordelijkheid, namelijk het bepalen van de verantwoordingsgrens die het college moet hanteren voor het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording:

- Het algemeen bestuur stelt een verantwoordingsgrens (tussen 0% en 3%) vast. Het dagelijks bestuur moet de financiële onrechtmatigheden boven dit bedrag rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren u deze verantwoordingsgrens in de financiële verordening (ex artikel 212) vast te leggen.
- Het algemeen bestuur kan kaders opstellen ten behoeve van de rapporteringsgrens waarboven Het algemeen bestuur een nadere uiteenzetting verwacht in de paragraaf bedrijfsvoering. In lijn met artikel 212 lid 1 van de gemeentewet kan de gemeenteraad deze kaders vastleggen in de financiële verordening.
- De commissie BBV heeft in haar kadernota rechtmatigheid aanbevolen om de afspraken die Het algemeen bestuur met het dagelijks bestuur maakt over een nadere toelichting van de onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag op te nemen. Bijvoorbeeld hoe het college opvolging geeft om de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst te voorkomen.

Naast de financiële verordening moet ook de controleverordening (ex artikel 213) in lijn worden gebracht met de nieuwe wetgeving.

De controleverordening gaat over hoe de kaders voor de toetsing van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden getoetst door de accountant. Deze verordening wordt aangepast omdat het college rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording en de accountant de toetsing van de rechtmatigheid gaat doen aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De nauwkeurigheid en diepgang waarmee de accountantscontrole van de jaarrekening, met inbegrip van de rechtmatigheidsverantwoording, moet worden uitgevoerd, oftewel de materialiteit van maximaal 1%, wijzigt overigens niet door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Uw organisatie heeft hier reeds actie op ondernomen en werkt hard om alles tijdig uit te voeren. Hierbij wordt extern kennis ingewonnen om dit efficiënt en effectief in te richten en daarnaast moet dit passend zijn bij een organisatie van uw omvang.

Overige onderwerpen

Publieke Managementletter 'Scherp op fraude'

In december 2022 heeft de NBA de Publieke Managementletter 'Scherp op fraude' uitgebracht. Het voorkomen, opsporen en bestrijden van fraude in organisaties is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. In de PML 'Scherp op Fraude' staan vijf signalen, ieder voorzien van aanbevelingen voor de diverse spelers in de keten, zoals bestuurders, toezichthouders en accountants. Deze signalen zijn:

- Slecht voorbeeld doet slecht volgen.
- Frauderisicoanalyse door het bestuur of directie ontbreekt.
- Meldingen van misstanden verdienen aandacht.
- Fraude overvalt organisaties.
- De accountant is onvoldoende professioneel-kritisch.

De PML is daarmee ook voor u relevant en het is nuttig om hier kennis van te nemen. Fraude is en blijft een belangrijk onderwerp voor ondernemingen en voor onze controle. Op de website van de NBA is de PML te downloaden.

<https://www.nba.nl/globalassets/documenten/bijlagen-nieuwsberichten/2022/scherp-op-fraude.pdf>

Eerder verschenen PML's zijn beschikbaar op: <https://www.nba.nl/themas/kennis-delen-en-pml/publieke-managementletters/>

Contactgegevens

drs. B. (Barry) Smeenk RA

Director Audit

06 15 59 17 58

b.smeenk@bakertilly.nl

S. Schilders MSc RA

Senior Manager Audit

+31 6 13 29 83 64

s.schilders@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Bijster 39

4817 HZ BREDA

Postbus 3814

4800 DV BREDA

T: 076 525 00 00

